"Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!" — Marx

VAPAUS

Järjestymättömien järjestäminen on tärkein tehtävämme

No. 219 — 1928 Federated Pressin jäsen Maanantaina, lokakuun 8 p:nä—Mon., Oct 8 Member The Federated Press XII Vuosik. — Vol. XII

Nuori mies ampui rakastettunsa ja teki itsemurhan

ARVELLAAN SEURAUKSEKSI RAKKAUSKIRJALLISUUDEN VILJELEMISESTÄ

PETERBORO, Ont., lokak. 7. — Täällä ampui eilen 19-vuotias lukiolainen George Frederick Knox itseään 16 vuotta vanhemman rouva Thomas Paceyn ja tekonsa tehtyään suoritti samalla revolverilla itsemurhan. Heidän ruumiinsa tapasi murhatun vaimon aviomies talonsa makuuhuoneesta samalta vuoteelta. Knox oli jättänyt jälkeensä isälleen osotetun kirjeen, missä hän ilmotti olleensa rakastunut surmaamaansa naiseen ja että hänen viimeinen tekonsa on murha ja itsemurha.

Nuori Knox oli asunut Paceyn perheessä ja oli usein nähty rouva Paceyn seurassa, mutta sitä ei oltu voitu aavistaa miksikään rakkaussuhteeksi. Paceyt olivat olleet avioliitossa noin kuusi vuotta ja käsitettiin heidän elävän yleensä onnellisesti, vaikka aviosuhde oli lapseton.

Nuorukaisen tiedetään olleen ahkeran rakkauskirjallisuuden viljelijän, jonka johdosta arvellaan tekoa seuraukseksi siitä saadusta tartunnasta.

Australian työselkkaus jatkuu yhtä kireänä

Yhteentörmäys lakkolaisten ja rikkurien välillä Brisbanessa

MELBOURNE, Australia, lokak. 6. — Rannikko- ja kuljetustyöläisten lakosta aiheutunut tilanne pysyi muuttumattomana eilen illalla, eikä näy toiveita pikaisesta selvityksestä. On päätetty muodostaa erikoiset neuvostot kussakin maakunnassa lakkolaisten toiminnän ohjaamiseksi tulevaisuudessa.

Brisbanessa sattui eilen uusi yhteenotto lakkolaisten ja rikkurien välillä. Yksi rikkuri loukkautui niin vaikeasti, että oli toimitettava sairaalaan. Töiden ilmoitetaan jatkuvan hitaasti Adelaidessa rikkurivoimilla. Mitään levottomuuksia ei ole täällä tapahtunut. Pääministeri Bruce on kehoittanut poliisia väkivaltaisesti kukistamaan kaikki mahdolliset rikkureiden häiritsemisyritykset.

Työväen kuristuslait Intiassa

Brittiläinen kapitalismi yhdenvertaistuttaa sorron

MONTREAL. — Intian työläiset tulevat saamaan eräitä uusia "etuisuuksia" brittiläiseltä imperialismilta. He tulevat saamaan ammattiyhdistyslain joka on oleva samansuuntainen, kuin Englannissa hyväksytty laki.

Tässä suhteessa tulee siis olemaan "yhdenvertaisuutta" molempien maiden välillä. Se on paras merkki brittiläisen valtakuntain liiton periaatteiden toteuttamisesta käytännössä. Näinä levottomina aikoina, kun lakot ovat niin tavallisia Intiassa, kun työläiset järjestyvät taisteleviin ammattiunioihin, kuten kutomo- ja rautatielakot ovat osoittaneet, on tämä laki tarkoitettu asettamaan esteitä unioille sekä työläisten taisteluille.

Pakollinen sovittelumenetelmä työläisten elinetujen polkemiseksi

Intian hallitus on muodostanut työriitalain, joka perustuu eräisiin osiin Englannin ammattiuniolakia, ja siten tulee perustettavaksi erikoisia tutkinto-oikeuksia "puolueettomista" henkilöistä. Samoin tulee muodostettavaksi sovintolautakuntia, joilla on valta määrätä rangaistuksia yleishyödyllisissä laitoksissa toimeenpantujen työseisausten johdosta. Rangaistuksia voidaan myöskin määrätä henkilöille, jotka kiihoittavat lakkoihin tai sulkuihin, jotka katsotaan toimeenpannun hallituksen painostamiseksi, tahi joilla on jotkut muut tarkoitusperät työtaisteluun nähden, kuin mainitun teollisuuden sisäisen palkka- tai työselkkauksen selvittäminen.

Tällaisille elimille ovat työläiset pakoitetut jättämään työriitaisuutensa, mikä merkitsee tietenkin työläisten lakkovapauden tukahduttamista kapitalistiluokan hyväksi.

Siirtolaisuuden rahastamiseen $50,000,000

5,000 MÖKKIÄ RAKENNETTANEE 20,000 MAAHAN TUOTETTAVAA PERHETTÄ VARTEN

OTTAWA, lokak. 8. — Canadan hallitus harkitsee parhaillaan Englannin hallituksen suunnitelmaa 20,000 brittiläisperheen maahan tuottamiseksi seuraavien kymmenen vuoden kuluessa. Perheiden majottamista varten pitäisi rakennettaman noin 5,000 mökkiä, jotka maksaisivat noin 1,000 dollaria kappale. Niissä asuen saisivat maahan tuotetut harjaantua maanviljelystöihin ja "säästää" osan ansioistaan itsenäisen maanviljelyksen alkamista varten, jonka rahastamiseksi käytettäisiin pitkäaikaisten lainojen muodossa noin 45,000,000 dollaria.

Koko hankkeen rahastamiseksi tarvittaisiin siis kaikkiaan 50,000,000 dollaria, joka hankittaisiin Englannin hallituksen takauksella liikkeelle lasketuilla lainapapereilla, joiden myynnissä Canadan hallituksen tulisi avustaa.

Suunnitelma on seurauksena loordi Lovatin Canadassa tekemästä tutkimusmatkasta ja tulee sen hyväksyminen otettavaksi käsille, kun pääministeri King palaa matkaltaan Euroopasta.

Tarkotuksena olisi rakennuttaa siirtolaismökit suurimpain maanviljelijäin maille, joiden töissä ollen siirtolaisperheet saisivat harjaantua maanviljelystöihin.

Elokuun siirtolaisuus lisääntynyt 147 pros.

Maahan tuli 25,340 siirtolaista verrattuna 10,242 edellisen vuoden elokuussa

OTTAWA, lokak. 8. — Viime elokuussa lisääntyi siirtolaisuus 147 prosentilla verrattuna edellisen vuoden vastaavan aikaan, sillä viime vuoden elokuussa tuli maahan 10,242 siirtolaista ja tämän vuoden elokuussa 25,340, mihin määrään sisältyy noin 8,500 kaivostyöläis-elonkorjaajaa, joista suuri osa kuitenkin tulee todennäköisesti palaamaan takaisin Englantiin.

Huhtikuussa alkaneen tilastollisen vuoden viitenä ensimäisenä kuukautena tuli maahan kaikkiaan 112,050 siirtolaista. Kun viime vuoden vastaavana aikana oli määrä 99,964, niin osottaa viiden kuukauden siirtolaisuus n. 12 prosentin lisääntymistä. Maahan tulleista oli 40,442 brittiläisiä ja 15,968 yhdysvaltalaisia sekä loput muita kansallisuuksia.

Neuvostoliiton tunnustamista halutaan

Neuvostoliitossa käynyt amerikkalainen nainen selittää, ettei Neuvostohallitus ole epäonnistunut tehtävässään

PARIISI, lokak. 6. — Mrs. Scott Baker, erään washingtonilaisen lääkärin vaimo, joka on käynyt kuuden viikon vierailulla Moskovassa, on selittänyt, ettei voida lainkaan epäillä sitä, etteikö neuvostovalta ole hyvin toimeentuleva yritys, ja että ihmisten suuri enemmistö on sen puolesta. Venäjä nykyisen hallinnon alla ei ole epäonnistunut.

Mrs. Baker huomautti, että kuluneena kesänä ovat senaattori Elmer Thomas Oklahomasta ja joukko kongressimiehiä olleet Neuvostoliitossa, missä ovat olleet tilaisuudessa tekemään persoonakohtaisia havaintoja maan oloista ja on kuultu, että kysymys Neuvostoliiton tunnustamisesta tulee esille kongressin tulevalla istuntokaudella. "Minä uskon, että Yhdysvaltain kansa haluaisi Neuvostoliiton tunnustamisen", selitti Mrs. Baker.

Suuri vesivoimalaitos Ottawan läheisyyteen

Tulee aikanaan kehittämään aina 225,000 hevosvoimaan saakka

OTTAWA, lokak. 8. — MacLaren rahamiesyhtymä on ryhtynyt valmistelutöihin täältä noin 60 mailin etäisyydessä Lievre joessa sijaitsevan High Fallsin vesivoimien patoamiseksi. Läheisyyteen tullaan rakentamaan suuri voimalaitos ja paperitehdas, jonka paikasta ei ole vielä varmuutta.

Kehitettävästä sähkövoimasta tulee osan käyttämään paperitehdas ja Thursossa sijaitsevat Singer Manufacturing Companyn tehtaat. Loput liikenevästä voimasta tultanee siirtämään Montrealiin.

Workerspuoluetta vainotaan

VAALIKOKOUKSIA HAJOITETTU WEST VIRGINIASSA — SCOTT NEARING VANGITTU

WHEELING, W. Va. — (FP). — Vaikka Workerspuolueen ehdokkaat ovat West Virginian valtion vaalilipussa, ovat poliisit hajoittaneet sen poliittiset kokoukset Warwoodissa, Elm Grovessa ja Wheelingissä kuluneen viikon aikana. Scott Nearing ja useita muita puhujia on vangittu. Kansainvälinen työväenpuolustusliitto on ryhtynyt käsittelemään asiaa.

Röyhkeä yritys New Bedfordin lakkoa vastaan

A. F. L:N POMOT KOETTAVAT RUNNATA UUTTA ÄÄNESTYSTÄ PALKANALENNUKSEN HYVÄKSYMISEKSI

NEW BEDFORD, Mass., lokak. 6. — Uusi petos voitiin eilen merkitä taantumuksellisen A. F. L:n virkavallan työväenasian kavallusten historiaan, kun täkäläisen tekstiilineuvoston johtajat päättivät pakoittaa neuvostoon liittyneet uniot toimeenpanemaan uuden äänestyksen viiden prosentin palkanalenuksesta sillä herrain evästyksellä, että alennus hyväksyttäisiin. Kuten tiedetään, oli kysymys jo kerran jätetty äänestettäväksi ilman että Batty y.m. uniopomot olisivat liittäneet omaa lausuntoa. Silloin unioiden jäsenistö suurella enemmistöllä päätti hylätä ehdotuksen.

Esittäessään kurjan palkanalennussopimuksen hyväksymistä ja lakon lopettamista, menivät vanhoillisten unioiden mielivaltaiset johtajat häikäilemättömyydessään niin pitkälle, että selittivät muka saaneensa työnantajilta sellaisen "suuren lisämyönnytyksen", että eivät vastaisuudessa toimita uusia palkanalennuksia, ilmoittamatta siitä työläisille kuukautta ennen alennuksen voimaantuloa.

Sen jälkeen, kun kaupungille oli levinnyt tieto Batty and kumppanien viimeisimmästä edesottamisesta, on heidän omissa unioissa noussut suuri protestimyrsky, ja myöskin uuden, lakkoa johtavan union taholta on ryhdytty toimenpiteisiin suurten kokousten aikaansaamiseksi tätä lakonpettämisyritystä vastaan. Yrityksen hävyttömyys on saattanut työläiset suuren kiihkon valtaan.

Vaikka vanhoissa unioissa toimitettaisiinkin uusi äänestys, koskisi se korkeintaan n. 2,000 työläistä samalla, kun 26,000 työläistä, joista monet ovat New Bedfordin kutomotyöläisten union jäseniä, eivät tule ottamaan osaa äänestykseen. Uskotaan että suuri osa tekstiilineuvoston unioiden jäsenistä eivät tule toista kertaa äänestämään asiasta. Näinollen pidetään varmana, että vain täydellisellä vaalihuiputuksella, jotka kyllä ovat tavallisia A. F. L:ssä, voidaan päästä toiseen tulokseen, kuin mikä kohtasi Battyn sakkia edellisellä kerralla.

"Krassin" palannut matkaltaan

LENINGRAD, Neuvostoliitto, lokak. 6. — Neuvostoliiton jäänmurtaja "Krassin" palasi eilen tänne Pohjoiselle jäämerelle tekemältään matkaltaan sen jälkeen, kun sen sankarillinen miehistö ja mukana ollut lentäjä Chukhnovsky olivat pelastaneet osan fascistisen Nobilen naparetkikunnan jäsenistä. Pienet sotalaivat saattoivat "Krassinin" Kronstadtista ja laivalle oli varustettu suurenmoinen vastaanotto Leningradissa.

Yhdysvallat ostaa puolet canadalaisista lainapapereista

Canada tulee täten kiinnitetyksi yhdysvaltalaisille kapitalisteille

TORONTO, lokak. 8. — Pankkiiriliike A. E. Ames and Company ilmottaa vuoden yhdeksän kuukauden aikana liikkeelle lasketuista ja myydyistä 321,698,484 dollarin lainapapereista myydyn 152,569,151 dollarin arvosta Canadassa; 159,396,000 arvosta Yhdysvalloissa, ja loput 9,733,333 dollaria Suurbritanniassa.

Kun canadalaisia lainapapereita myydään Yhdysvaltoihin, niin tulevat Canadan omaisuudet täten vähin erin kiinnitetyiksi yhdysvaltalaisille kapitalisteille.

Kullankuljettaja pidätetty

OMANNUT HALLUSSAAN KAHDENTUHANNEN DOLLARIN ARVOSTA KULTAA

WINDSOR, Ont., lokak. 8. — Yhdysvaltain rajaviranomaiset ovat luovuttaneet täkäläiselle poliisille varastetun kullan salakuljettajan, 32-vuot. Baptista Zammarionin, jonka hallusta on tavattu kullannokareita noin kahdentuhannen dollarin arvosta.

Detroitissa oli mies sanonut saaneensa kullan veljeltään Guitolta, joka on varastanut kullan ollessaan kaivostöissä Timminsissä. Baptistan huoneessa löytyi lisäksi kirje, jossa Guito ilmottaa lähettävänsä kultaa noin 2,000 dollarin arvosta.

Zammarionin arvellaan toimineen pohjois-Ontarion kultavarkaiden välittäjänä täällä, sillä hän tunnusti saaneensa toissa sunnuntaina puheenalaisen 2,000 dollarin arvoisen lähetyksen.

Kolmen kadonneen tutkijan ruumiit löytyi erämaasta

OLLEET KATEISSA YLI KAHDEN VUODEN AJAN

THE PAS, Man., lokak. 8. — Tänne lentokoneella Fort Churchillista saapuneet Nipissing Mining Companyn prospektorit ovat tuoneet mukanaan tiedon, että seurueen jäsenet ovat löytäneet kolmen miehen ruumiit Thelon joen varrella pohjoisen erämaissa. Ruumiiden arvellaan olevan yli kaksi vuotta kadoksissa olleiden tutkimusretkeilijäin, Jack Hornbyn ja kahden hänen seuralaisensa, joiden nimistä ei ole toistaiseksi tietoa.

Ruumiit tavattiin jäätyneinä lumesta ja peitteisiin käärittynä. Heikkoina, ja nälästä nääntyneinä sekä kylmyyden kangistamina heidän arvellaan heittäneen henkensä erämaassa, jota he olivat lähteneet vallottamaan. Kaikki merkit viittaavat siihen, että seurue oli vailla muonitusta, sillä läheinen ympäristökin oli niin autiota, että siellä ei ole riistaa.

Retkikunnan johtaja Hornby oli kokenut pohjoisten seutujen kulkija, joten kokemattomuus pohjoisilla seuduilla liikkumiseen ei saattane yksinään olla syynä miesten kuolemaan.

1,800 kaivostyöläiselonkorjaajaa mennyt takaisin Englantiin

Työministeri ilmottaa lukumäärän n. 1,500 hengeksi

MONTREAL, lokak. 8. — Erinäiset siirtolaisvirkailijat lausuvat hartaana toivomuksenaan, että enemmistö maahän tuotetuista kaivostyöläis-elnnkorjaajista tulisi jäämään Canadaan elonkorjuun päätyttyä. Vaikka elonkorjuu ei ole vielä päättynytkään, niin ilmotetaan luotettavasta lähteestä, että kaikkiaan noin 1,800 elonkorjuutyöläistä on palautettu takaisin kotimaahansa. Ottawasta tulleessa tiedossa sanotaan työministeri Peter Heenanin ilmottaneen lukumääräksi noin 1,500.

Rautatie ja viranomaiset ovat erittäin pidättyväisiä puhumaan takaisin palautetuista elonkorjaajista, joista useat ovat saaneet panna viranomaiset erittäin tiukalle, ennenkuin ovat onnistuneet saamaan luvatun paluukyydin. Ja monet työläiset ovat olleet viranomaisten estelyiden ja vastahakoisuuden takia pakotetut jäämään maahan ainakin toistaiseksi, kun eivät ole saaneet luvattua paluukyytiä.

Viranomaisten ja kapitalistisen sanomalehdistön taholta salataan tosiasioita, eikä lasketa julkisuuteen muuta kuin elonkorjaajia parjaavia juttuja, jotka ovat suurimmalta osaltaan valheellisia. Joitakin tyytyväisyysjuttuja samoin lasketaan julkisuuteen, mutta tiedot Englantiin palaavista ja heidän lukumäärästään ja kokemuksistaan, salataan suurelta yleisöltä.

LEVYSEPÄT VAATIVAT 1.25 DOLLARIN TUNTIPALKKAA

Toronto, lokak. 8. — International Brotherhood of Sheet Metal Workers-järjestön täkäläinen osasto on päättänyt esittää työnantajille vaatimuksen tuntipalkan korottamisesta 1.25 dollariin tulevan toukokuun alusta lähtien.

Kaksi timminsiläistä kaivosmiestä kuollut autorikon johdosta

WINDSOR, Ont., lokak. 8. — Eilen kuoli täkäläisessä sairaalassa kaksi viime perjantaina tapahtuneessa autorikossa loukkaantunutta timminsiläistä kaivostyöläistä. Henkensä menettäneet ovat 35-vuotias Govril Bojar ja 40-vuotias George Morosan.

He loukkaantuivat kun automobiili, jolla he olivat kulkemassa, törmäsi yhteen C. P. R:n matkustajajunan veturin kanssa Dougall Roadin ylikäytävällä täällä.

Ruotsin vaalien tulokset suuri voitto työväelle

KOMMUNISTIEN ÄÄNIMÄÄRÄ LISÄÄNTYNYT MONIKERTAISESTI — SENATSIONIMAINEN VOITTO TUKHOLMASSA — PORVARISTO HERMOSTUNUT

TUKHOLMA, syysk. 24. — (Postitieto) — Tämän päivän "Folkets Dagblad Politikenissa" on julkaistu tilastot äskettäin toimitetuista Ruotsin valtiollisista vaaleista. Ne osoittavat, että kommunistinen työväki on saavuttanut melkoisen voiton. Vaikka puolue saikin vain 8 ehdokasta valituksi, oli lisäys kuitenkin kaksinkertainen edellisiin vaaleihin verrattuna, ja äänimäärässä on lisäys vieläkin huomattavampi. Kuten tiedetään, hävisivät sos. demit yht. 16 paikkaa.

Verrattuna vuoden 1924 vaaleihin, oli äänestäjäin kokonaisluku näissä vaaleissa suuresti kasvanut. Vuonna 1924 kävi äänestämässä yhteensä 1,765,502 äänioikeutettua; näissä vaaleissa 2,349,158. Kaikkien puolueiden, liberaaleja lukuunottamatta, äänimäärä lisääntyi, mutta kommunistien saavuttama lisäys oli prosenteissa suurin. Niinpä kommunisteja äänesti 150,647 äänestäjää, vuoden 1924 äänimäärän ollessa vain 63,601. Lisäys teki 136.9 prosenttia. Sos. demien äänten lisäys oli vain 16.2 prosenttia, vanhoillisen puolueen 49.5, maalaisliiton 37.1 ja vapaamielisten 33.1 prosenttia. Liberaalien äänten vähennys oli 0.1 prosenttia.

Kommunistien äänimäärän lisäys oli harvinaisen suuri Tukholmassa, missä he saivat 27,071 ääntä eli 20,184 ääntä enemmän kuin v. 1924 vaaleissa. Lisäys oli 293 prosenttia.

Porvarilehdet huolissaan

Uppsalan "Nya Tidning"-niminen porvarillinen lehti on lausunut vaalien johdosta seuraavaa: "Sosialidemokraateille on vaali kirvelevä isku. Kommunistit ovat — kuten porvarilliselta taholta saattoi nähdä ennakolta — osoittaneet, että heidät on otettava lukuun ja ettei heitä ole laiminlyötävä. Heidän äänilisäys pääkaupungissa ylittää pahimmatkin aavistukset." Ja "Svenska Morgonbladet" kirjoittaa: "Valitettava piirre näissä vaaleissa on fanaattisen venäläisen lahkon ääntenlisäys. Samalla kun vanha työväenpuolue, huolimatta tavattomista ponnistuksista, ei onnistunut kohottaa äänimääräänsä v. 1924:stä lähtien, vaan polkee samalla paikalla, on kommunistinen riitaveli nelikertaistuttanut äänimääränsä." "Dagens Nyheter" taasen toivoo kuitenkin apua sos. demeiltä taistelussa kommunistivaaraa vastaan.

Häikäilemätöntä menettelyä

Vanhoillisen kirvesmiesten union konferenssi eroittanut vasemmistolaisia edustajia

LAKELAND, Fla., lokak. 6. — Täällä koolla oleva Amerikan yhdistyneiden kirvesmiesten edustajakokous on päättänyt eroittaa Joseph Lapiduksen sekä neljä muuta edustajaa liitosta syytettyinä kommunistisuudesta. Kaikki eroitetut olivat new-yorkilaisten unioiden jäseniä. Sensijaan, että unio kävisi taisteluun työnantajakapitalisteja vastaan, on se siis ryhtynyt vainoamaan omia vasemmistolaisia aineksia, hävittäen siten ammatillisesti järjestyneiden kirvesmiesten voimaa ja yhtenäisyyttä.

Toronto, lokak. 8. — Liiketuttaviensa varojen varastamisesta syytteessä ollut osakekauppias Ernest E. Lineker on tunnustuksensa perusteella tuomittu neljän vuoden kuritushuonevankeuteen.

Taloudellisia suurtaisteluita Puolassa

YLI 100,000 TEHDASTYÖLÄISTÄ LAKOSSA LODZISSA — PORVARISTO TURVAUTUU VALTIOVALTAAN

VARSOVA, Puola, lokak. 6. — Yli 100,000 kutomotyöläistä Lodzissa on yhtynyt siihen suureen lakkoliikkeeseen, joka näyttää leviävän yli koko Keski-Europan. Lodzin työläiset ryhtyivät taisteluun kommunistisen johdon alla, ja n. 90 prosenttia kaikista tehtaista on joutunut seisomaan. Lakko nopeasti leviää muihin teollisuuskeskuksiin.

Työläiset vaativat 20 prosentin palkankoroitusta ja yleisiä parannuksia työsuhteissa ja elinoloissa. Työläiset selittävät olevansa valmiit taistelemaan "loppuun saakka" vaatimuksiensa puolesta.

Hallitus ryhtynyt toimenpiteisiin työväestöä vastaan

Ilmoitetaan, että hallitus on ryhtynyt "varokeinoihin" ja pääministeri Pilsudski, joka on saapunut takaisin Rumaniaan tekemältään matkalta, jonka yhteydessä oli neuvotellut Rumanian kanssa tehtävästä sopimuksesta Neuvosto-Ukrainaa vastaan, on kuulemma kiihoittanut legionalaisia ryhtymään rikkureiksi, käyttäen valttinaan sitä seikkaa, että kommunistit johtavat lakkoa ja että Neuvostoliitto sijaitsee Puolan itäisellä rajalla.

Ranskan rahoilla ylläpidettyjä ja ranskalaisten upseerien johtamaa armeijaa pidetään valmiina vahvistamaan santarmistoa, koska tiedetään työläisten olevan valmiita yhtymään lakkoon muissakin kutomokeskuksissa.

Lakot uhkaavat imperialistivaltojen puskurivaltiota

Puolan taloudellisen voimakkuuden heikkeneminen, joka seuraisi, jos lakko pääsisi edelleen laajenemaan ja johtaisi vuorostaan siihen, että maan hyökkäys- ja puolustusvoimakin vähentyisi, on suuresti hermostuttanut ulkovaltain edustajia täällä, ja ilmoitetaan, että Ranskan ja Englannin lähettiläät ovat raporteeranneet hallituksilleen tilanteen kehittymisestä.

Hallitus on nimittänyt erikoissovittelijoita yrittämään uusien neuvottelujen aikaansaamista työläisten ja työnantajain edustajain välillä, mutta näyttää hyvin epävarmalta, tulevatko heidän yrityksensä onnistumaan.

Suuri aavikkopalo on riehunut Albertassa

Lakaissut neljässä tunnissa 15 mailin pituisen alueen

LETHBRIDGE, Alta., lokak. 8. — Viime viikon lopulla riehui Albertan kaakkoisosassa Foremost piirissä suuri aavikkotuli, mikä suosituisan tuulen vallitessa pyyhkäisi neljässä tunnissa yli 15 mailin pituisen alueen. Kun tuuli sitten muutti suuntaansa, niin vaikutti se palon rajoittumiseen.

Kun Foremost piiri on eristettynä muusta osasta maakuntaa, niin ei vielä ole saatu tarkkoja tietoja palon laajuudesta. Noin 50,000 eekkeriä laidun- ja maanviljelysmaita sekä useita asuntoja ja rakennuksia tiedetään tulen tuhonneen.

Vahinkojen arvellaan nousevan useampiin kymmeniin tuhansiin dollareihin.

Japani Canadan huomattavin Tyynenmeren ostaja

VANCOUVER, B. C., lokak. 8. — Japanin täkäläinen konsuli T. Fukuma on täällä pitämässään puheessa väittänyt Japanin olevan Canadan huomattavimman Tyynenmeren ostajan, sillä viime vuonna täältä lähetetystä puutavarasta — 484,000,000 jalkaa — ostettiin puolet Japaniin. Samoin ostettiin Japaniin 11 miljoonan dollarin arvosta canadalaista vehnää. Muiden tärkeimpien vientikaupan tavaroiden joukossa oli puumassa, lyijy, sinkki, kuivattu ja suolattu kala sekä alumiini. Canadasta vietiin viime vuoden aikana Japaniin tavaroita ja tuotteita kaikkiaan noin 33 miljoonan dollarin arvosta.

Japanista tuotiin Canadaan silkkiä noin 8 miljoonan dollarin arvosta, muiden tärkeimpien tuontitavaroiden ollessa tee, appelsiinit, herneet, pavut, porsliinit, harjat ja napit.

Uusi suuri kutomolakko Yhdysvalloissa

PATERSONIN SILKKITYÖLÄISET PÄÄTTÄNEET MENNÄ LAKKOON — SELKKAUS SAATTAA KÄSITTÄÄ NOIN 20,000 TYÖNTEKIJÄÄ

PATERSON, N. J., lokak. 6. — Viime torstai-iltana päättivät täkäläiset silkkikutomotyöläiset ryhtyä lakkoon. Lakko alkaa ensi keskiviikkona kello 10 ap. ja käsittänee n. 20,000 työntekijää. Tämä päätös tehtiin 50-jäsenisen lakkokomitean kokouksessa. Komitea oli valittu yhdistettyjen silkkityöntekijäin union järjestämässä kokouksessa, johon otti osaa n. 1,000 työläistä.

Työläiset lähtevät taisteluun 8-tunnin työpäivän ja 44 tuntisen työviikon puolesta, vaatien lisäksi työläisten union tunnustamista ja $30:n viikkopalkkaa 44-tuntisesta viikosta. Palkat ovat nykyään keskim. vähän yli $20 viikolta, ollen joissakin tapauksissa vain $18 viikolta.

Paterson on Yhdysvaltain suurimpia silkkiteollisuuskeskuksia. Suurin firma paikkakunnalla on Henry L. Dohertyn. Usein on syytetty A. F. L:n työvaenharhaanjohtajia siitä, että ovat vastaanottaneet silkkikapitalisteilta suuria lahjuksia palkkioksi siitä, etteivät ryhdy järjestämään silkkityöläisiä.

Konetyöläisten liitto siunannut Tim Buckin erottamispäätöksen

Erottaminen tapahtunut aikanaan jäsenistön päiden ylitse

TORONTO, lokak. 8. — Viime kevättalvella erotettiin kommunistipuolueen teollisuusjärjestäjä Tim Buck International Association of Machinists järjestön täkäläisessä osastosta n:o 235 mainitun liiton johdon toimesta ja vastoin mainitun osaston jäsenistön mielipidettä. Osasto ryhtyi heti sen jälkeen toimimaan erotetun jäsenensä oikeuksien puolustamiseksi ja lähetetyn vetoomuksen johdosta lukuisat canadalaiset osastot ryhtyivät kannattamaan Buckin jäsenoikeuksien palauttamista.

Äskettäin pidetyssä konetyöläisten liiton konventsioonissa oli asia käsiteltävänä, mutta kokous seisoi mitt'ei yksimielisesti liiton johdon takana ja siunasi Tim Buckin erottamisen, mikä alusta loppuun saakka on tapahtunut liiton jäsenistön päiden ylitse. Tekoaan puolustaakseen oli liiton johto kerännyt "todistusainehistoa", joka oli suurimmalta osaltaan valheellista.

Makedonian sisäiset kahnaukset kiihtyvät

Kenraali Barbunski ja 23 Protogeroffin kannattajaa menettäneet henkensä — Murhat jokapäiväisiä

SOFIA, Makedonia, lokak. 6. — Katkerat yhteentörmäykset Makedonian kansallisten eri kerrosten välillä ovat käyneet raivoisammiksi päivä päivältä, murhien tapahtuessa joka päivä. Viimeiset "lohduttavat" tiedot kertovat, että Kustenjilin kaupungin ulkopuolella olevassa metsässä hirtettiin joku päivä takaperin 23 äskettäin murhatun komitadjijoukkojen johtajan Protogeroffin kannattajaa, niiden joukossa kenraali Barbunski, vihamielisen makedonialaisen ryhmän toimesta. Viimeksimainitun ryhmän sanotaan olevan Ivan Michailoffin kannattajia, joka on makedonialaisen autonomisen ryhmän johtaja.

Makedonian kansallisten vallankumouksellisten järjestöjen välinen taistelu ulottuu vuoteen 1924, jolloin johtajat joutuivat keskenään riitaan, kysymyksessä, joka koski Makedonian ehdotonta autonomiaa. Toinen ryhmä asettui kannattamaan ehdotonta itsemääräämisoikeutta, toinen ryhmä Makedonian sulattamista autonomisena valtiona johonkin toiseen valtioon, Jugoslaviaan, Kreikkaan tahi Bulgariaan, mutta luultavasti ensiksimainittuun, johon suurin osa Makedonian historiallisesta alueesta nykyään kuuluu.

Viimeksimainitun ryhmän johtaja, kenraali Protogeroff, murhattiin viime heinäk. 7 pnä. Hänen kuolemaansa seurasi aseellinen vaino kummankin ryhmän välillä ja elok. 26 pnä tapahtui vuoristosolassa lähellä Philippovca verilöyly, jossa 15 Protogeroffin kannattajaa saivat surmansa.

VAPAUS

Canadan suomalaisen työväestön ainoa äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ontario, kaikkina, paitsi sunnuntai- ja määrättyinä juhlapäivinä.

TOIMITTAJAT:
A. VAARA. B. A. TENHUNEN. H. SULA. R. PEHKONEN.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

ILMOTUSHINNAT VAPAUDESSA:
Naimailmotukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa. — Avioliittoonmenoilmotukset 50c. palstatuuma. — Nimenmuuttoilmotukset 50c. kerta, $1.00 3 kertaa. — Syntymäilmotukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa. — Avioeroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. — Kiitosilmotukset $1.00 kerta. — Kuolemanilmotukset $2.00 kerta, 50c. lisämaksu kiitoslauseelta tai muistovärsyltä. — Halutaantiedot ja osoteilmotukset 50c. kerta. $1.00 kolme kertaa. — Tilapäisilmottajien ja ilmotusagenttuurien on, vaadittaessa, lähetettävä ilmotushinta etukäteen. — Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei tulla lähettämään, paitsi asiamiesten, joilla on takaukset.

TILAUSHINNAT:
1 vk. $4.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen sekä muualle ulkomaille: 1 vk. $6.00 6 kk. $3.50, 3 kk. $2.00 ja 1 kk. $1.00.

VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario.

Lehteen aiotut ilmotukset pitää olla konttorissa kello 4 ip. ilmestymispäivän edellisenä arkipäivänä.
Vapauden toimitus: Huoneusto 207, Mackey Building, 4 Durham St. Puhelin 536W.
Vapauden konttori: Liberty Building, 35 Lorne St. Puhelin 1038. Postiosote: Box 69, Sudbury, Ont.

General advertising rates 75c. per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjottakaa uudelleen liikkeenhoitajan nimellä: J. V. KANNASTO, liikkeenhoitaja.

Lakkoaalto vyöryy Europassa

Viime viikolla ryhtyi neljänkymmenenkahdeksan tunnin kuluessa lakkoon yli satatuhatta työläistä tärkeimmissä keski-Europan maissa. Saksassa lakkoutui kuusikymmentätuhatta laivaveistämöiden työläistä, neljäkymmentäviisituhatta tekstiiliteollisuuden työläistä ja kaksikymmentätuhatta kaivosmiestä; Tshekkoslovakiassa on kymmenentuhatta kaivosmiestä lakossa; Lillen alueen, Ranskassa, ovat tekstiilityöläiset halvauttaneet; ja Wien on sosialidemokraattisten johtoherrojen petoksia vastaan tähdättyjen mielenosotuksien pyörteissä. Tyytymättömyys kiehuu monessa eri paikassa.

Työväenluokan vaurastuva taistelukuntoisuus on siis jälleen puhjennut valtavaan joukkokamppailuun Europassa. Kapitalistien Europan elvyttämisyritykset, mitkä tapahtuvat Wall-kadun kullan avulla, eivät voi kaikkea tästä elvyttämisestä johtuvaa kuormaa sysätä työväenluokan harteille ilman seurauksia. Imperialismi tosin saattaa kontrolloida alistuvat hallitusvirkailijat ja koko porvariston; se saattaa muuntaa sosialidemokraattiset johtoherrat verikoiriksi, mitkä usutetaan työväenluokkaa vastaan; sen salaisen diplomatian juonittelijat saattavat keksiä uusia sotaan valmentautumismuotoja "rauhan sopimuston" nimissä; näihin kaikkiin seikkoihin nähden saattaa imperialismi menetellä mielensä mukaan.

Mutta on olemassa muuan mahti, mikä on vaikutusvoimaansa nähden mahtavampi kuin kaikki imperialistien palkkarengit yhteensä — ja se mahti on työväenluokka. Sen käsissä lepää semmoinen voima, mikä saattaa varjoon kaikki kapitalistien juonittelut, kaikki uudet kaksinaamaisuudet ja petokset — ja se voima on VALLANKUMOUS.

Tuolla nyttemmin Europassa alkaneella lakkoaallolla saattaa olla suurenmoiset seuraukset. Se on luokkain välistä kamppailua, joka saattaa pyörteihinsä temmata ei vain satojatuhansia, vaan miljoonia työläisiä. Ja, kuten Marx aikoinaan sanoi, kaikki luokkataistelut ovat poliittisia taisteluita. Niinpä siis samalla hetkellä, jolloin keski-Europan työläiset alkoivat lakkokamppailunsa, joutuivat he vastakkain valtiomahdin kanssa.

Tämmöisissä lakkokamppailuissa työläiset oppivat, että he saattavat tehdä lopun kapitalismin tyranniudesta vain vallankumouksen kautta. Ja työväenluokan lakkokamppailut ovat heijastuksia kapitalismin jättiläismäisistä ristiriitaisuuksista. Ne synnyttivät suurlakon Britanniassa toukokuussa 1926; kapinan Wienissä heinäkuussa 1927; lakot Saksassa ja joukkojen kannatuksen kommunisteille Saksan ja Ranskan vaaleissa tänä vuonna. Ja nyttemmin on taasen noussut uusi aalto; uusi varotus sodanlaittajille; uusi virstantolppa työväenluokan vallankumouksellistuttamisessa.

500,000 "epäluotettavaa" kansalaista Suomessa

"Tällaisen (ohrana-) laitoksen palveluksessa olevat urkkijat ja provokaattorit lienevät sitten täysipainosia todistajia oikeusistuimissa. Tämä on jyrkästi ristiriidassa kaiken oikeustajunnan kanssa. Minä olen vakuutettu, että ne 500,000 Suomen kansalaista, siis täysikasvuisista n. yksi kolmasosa, jotka ovat tämän laitoksen kirjoihin merkityt "epäluotettaviksi" ja jotka ovat siis joko täydellisen tai osittaisen silmälläpidon alaisena, eivät tunnusta oikeutetuksi tuon laitoksen olemassaoloa. Meihin "epäluotettaviin" liittyvät vielä monet, joilla oikeustajunta on jälellä. Viittasin jo aikaisemmin sosialidemokraattien esitykseen tämän jutun synnyssä. Sama on asianlaita etsivän keskuspoliisin olemassaoloon nähden. Asiaa ei muuta se, että heidän taholtaan on hämäämistarkotuksessa vaadittu tuon laitoksen lakkauttamista, koska samanaikaisesti heidän hallituksensa puolueen ja edustajaryhmänsä suostumuksella käytti tuota laitosta poliittisten vastustajainsa tuhoamiseksi."

Ylläoleva on lainaus tov. Enteen puolustuspuheesta, jonka hän taannoin esitti Turun hovioikeudelle. Se osottaa, että valko-Suomen perustuksen liitokset rakoilevat arveluttavasti. 500,000 "epäluotettavaa" (lue: kapinallista) kansalaista on näet semmoinen mahti, että sen vallankumouksellinen liikehtiminen marxilais-leniniläisen kommunistisen puolueen johdon mukaan tietää varmaa tuhoa Suomen nykyiselle terrorikomennolle. Mitä pikemmin tuo mahti joutuu liikehtimään, sitä pikemmin voidaan synnyttää punainen Suomi, tehdä loppu työläisten ja työtätekeväin talonpoikain riistosta ja sorrosta.

Jalorotuiset hevoset ja työläiset

"Hän asetti brittiläisten jalokuisten hevosten kasvattamisen yläpuolelle terveiden lasten kasvattamisen Durhamin hiilialueella." Nuo sanat, sanoo Leland Olds, pitäisi kirjottaa taannoin kuolleen Durhamin kreivin hautapatsaaseen muistosanoiksi. Hänen elämänurastaan tekee eräs *Chicago Journal of Commerce*-julkaisu ytimekkään ja lyhyen yhteenvedon. Siinä sanotaan: "Suuri tilanomistaja, Durhamin kreivi kuoli tänään. Hän on kasvattanut hevosia viidenkymmenen vuoden ajan."

Niinpä niin. Hän on kasvattanut hevosia viidenkymmenen vuoden ajan. Mutta sillä 250,000 dollarin vuositulolla, minkä hän on perinyt vuokrina ja tonnimaksuina tuhansia eekkeriä käsittävistä kivihiilimaistaan. Ja nuo vuokrat ja tonnimaksut on peritty vuosittain tuhansien hiilenkaivajain päiväpalkkain kustannuksella.

Niin. Hän oli eräs varsin kunnioitettava mies. Mutta hänen kunniansa oli rahaylimyksen kunniaa. Hän saattoi asettaa henkensä alttiiksi kaksintaistelulle, jos heräsi kiistaa veikkaamisen rehellisyydestä kilpa-ajoissa; mutta toisaalta hän vaati, että köyhän vuokralaisensa palasesta on viimeinenkin penni armotta kiristettävä vuokran maksuun.

"Loordi Durham", sanoo *Manchester Guardian*, "oli yksi sen huomattavan omistajaryhmän jäsenistä, jotka asettavat kilpailun kunnian ja brittiläisten hevosten jalostamisen paljoa yläpuolelle henkilökohtaisista eduistaan."

Mutta tuo loordi Durham ei ollut koko elämänsä aikana tehnyt mitään, millä hän olisi ansainnut ne suunnattomat tulot, joiden avulla hän saattoi elää ylellisyydessä ja kohdistaa kaiken huomionsa kilpa-ajoihin. Hän oli yksinkertaisesti perinyt sen oikeuden, minkä perusteella hän saattoi riistää tuhansia työläisiä, ja kuluttaa osan siitä tulosta, mikä oikeuden mukaan olisi kuulunut tuhansille työläisperheille.

Kun loordi Durham sanoi hiiliteollisuuden tutkimuskomissionin kuulustelussa 1919, että "minun sukuni on omistanut tuon hiilimaan jo pitkät ajat, eikä kukaan ole omistusoikeuttamme asettanut riidanalaiseksi", niin vastasi Robert Smillie hänelle: "Me asetamme sen nyt riidanalaiseksi." Kun Smillie sitten esitti väitteensä tueksi erään kohdan Raamatusta, "Maa kaikkinen rikkauksineen kuuluu jumalalle", ja kysyi Durhamilta, asettaako hän kyseenalaiseksi Raamatun auktoriteetin, niin vastasi loordi Durham: "Minä mieluummin luotan siihen auktoriteettiin, joka sanoo, antakaa keisarille se mikä keisarin on."

Mutta juuri siitä syystä, kun Durhamin perhe kiristää keisariveronsa, ovat sadat brittiläiset perheet vailla kunnollista asuntoa, kunnollista ruokaa, mitkä ovat itsekunnioituksen perusvaatimuksia. Ja Durhamin kreivi on vain yksi maailman monimiljonääreistä, jotka kiristävät keisarin veroa miljoonain työläisten selästä. Nuo miljonäärit pitävät jalorotuisten kilpahevosten kasvattamista tärkeämpänä kuin onnellisten ihmisten kasvattamista.

Taistelutervehdys ristikkojen takaa oikeuksiemme puoltajalle

Syyskuun 19 pnä täytti Suomessa, Helsingissä, ilmestyvä vasemmistolainen työväenlehti "Työväenjärjestöjen Tiedonantaja" viisi vuotta. Lehti perustettiin heti tunnetun, vuoden 1923 elokuun 3 p:än suurleikkauksen jälkeen, jolloin m.m. koko silloinen vasemmistolainen eduskuntaryhmä yhdessä lukuisten muiden työväenjärjestöjen luottamushenkilöiden kanssa joutui vankiloihin ja jolloin lakkautettiin kaikki vasemmistolaiset työväenlehdet. Puolentoista kuukauden kuluttua mainitusta suurleikkauksesta ilmestyi ensimmäinen "Työväenjärjestöjen Tiedonantajan" numero ja on se siitä lähtien, ankarasta poliittisesta vainosta huolimatta ilmestynyt säännöllisesti paria tilapäislakkautusta lukuunottamatta. Lehti on alusta alkaen omaksunut rehellisen luokkataistelukannan ja siksipä se onkin saanut laajojen työläisjoukkojen yksimielisen kannatuksen kaikkialla maassa. Merkkipäivän johdosta ovat Tammisaaren pakkotyölaitoksella olevat poliittiset vangit lähettäneet lehdelle tervehdyskirjelmän, jonka julkaisemme alla kokonaisuudessaan:

Työväenjärjestöjen Tiedonantajan perustajat, kannattajat ja lukijakunta! — Tänään, Työväenjärjestöjen Tiedonantajan 5-vuotispäivänä lähetämme me, Tammisaaren pakkotyölaitoksen poliittiset vangit vallankumouksellisen tervehdyksemme Työväenjärjestöjen Tiedonantajalle, sen perustajille ja lukijakunnalle. — Me olemme aina tunteneet, että tämä Suomen vallankumouksellisen työväestön oma lehti, Työv.-järj. Tiedonantaja on ollut myöskin meidän, poliittisten vankien oma lehti. — Viisi vuotta sitten, kun suuri joukko Suomen vallankumouksellisen työväenluokan edustajia oli vangittu ja kaikki työväen sanomalehdet estetyt ilmestymästä, uskalsi tämä lehti ensi hetkestään alkaen rohkeasti puhua meidän, poliittisten vankien puolesta, koska se tiesi, että me olimme joutuneet porvariston vainotoimenpiteiden alaiseksi taistellessaamme sen päämäärän hyväksi, jota tämä lehti itsekin edusti. Koko tämän viisivuotiskauden on lehti sitten tinkimättömästi seurannut sitä linjaa, jonka sen perustajat sille jo alussa viitoittivat. Se linja on ollut luokkataistelua jonka päämääränä on työväenluokan vapauttaminen kapitalismin kahleista. — Monia ja raskaita koettelemuksia on tämä lehti saanut näiden vuosien aikana kokea, monta kertaa on porvaristo hyökännyt sen kimppuun, estänyt sen ilmestymästä tai teljennyt sen toimihenkilöt vankiloihin sekä koettanut tuhota sen taloudellisesti. Yksikään porvariston toimenpiteistä ei ole onnistunut, työväestö on vaalinut omaa lehteänsä kuin silmäteräänsä ja pelastanut sen kerta toisensa perään kaikista vaikeuksista. Suomen vallankumouksellinen työväestö on kestänyt porvariston hyökkäykset lehteään vastaan, samoinkuin se on kestänyt kymmenvuotisen vankilaterrorin kauhut. Liikkeemme on vain lujittunut ja terästynyt taistelussa ja joukkomme on tullut tietoisemmaksi ja varmemmaksi päämäärästään. — Viisi vuotta ei ole pitkä aika, mutta määrättyinä historiallisina aikoina on se tarpeeksi pitkä jättiläistehtävienkin suorittamiseen. Yhden sellaisen historiallisen aikakauden olemme eläneet. Siihen liittyy yhtenä tärkeänä tekijänä viisivuotinen lehtemme Työväenjärjestöjen Tiedonantaja, Suomen vallankumouksellisen työväenliikkeen pää-äänenkannattajana. Urhoollisesti se on kuljettanut taisteluviestiä yli Suomen ja yhdistänyt taistelevan köyhälistön rivit yhteisin tunnuksin punaisten lippujen alle. — Toverit! Kulunut viisi vuotta olkoon meille kannustimena kulkemaan rohkeasti eteenpäin luokkataistelun tietä! Tänään raivoaa porvaristo voimattomana vallankumouksellista proletariaattia vastaan, kuten se myös raivosi viisi vuotta sitten. Kymmenittäin uusia uhreja työväenluokan parhaimmistosta raastetaan taas vuosikausiksi vankiloihin. Mutta luokkataistelu ei pysähdy. Se jatkuu heikentymättömänä edelleenkin ja se tulee jatkumaan niin kauan kuin ne syyt ovat poistetut, jotka sen aiheuttavat. Työväenluokka ei tule hellittämään taistelua ennenkuin se on suorittanut historian sille asettaman tehtävän loppuun asti. Siinä taistelussa olkoon edelleenkin parhaimpana välikappaleenamme Työväenjärjestöjen Tiedonantaja, Suomen vallankumouksellisen työväenluokan oma lehti.

Toverit! Meidän kätemme ovat sidotut; emme voi tällä kertaa välittömästi vaikuttaa lehtiemme, siis myöskään T. T:n hyväksi. Tehkää Te se meidänkin puolestamme muistaen, että lehti on yksi parhaimpia taisteluaseitamme, ja mitä käytännöllisempi, terävämpi ja kaukaskantoisempi taisteluaseemme on, sitä syvemmälle se viiltää.

Luokkataistelutervehdyksin:

T:saaren pakkotyölaitoksen poliittiset vangit

Pieni ajatusvirhe voi aiheuttaa suuren laskuvirheen

"Voidaksemme antaa teille hyvän lehden mahdollisimman halvalla, täytyy meidän julkaista ilmoituksia lehdessämme. Tilaushinta yksistään ei korvaa postirahaa eikä paperia, jolle Vapaus painetaan. Palkat ja muut kustannukset täytyy maksaa ilmoitustuloista." Eräästä Vapauden huomautuksesta lukijoilleen.

Tuon huomautuksen luettuani johtui mieleeni eräs kokemukseni aikaisemmilta sanomalehtimies-ajoiltani Suomessa (Kuopiossa), niiltä ajoilta kun työväenlehtiä eikä mitään varsinaista työväenliikettäkään siellä vielä ollut. Olin aputoimittajana Suomen silloin ehkä radikaalisimmassa "nuorsuomalaisessa" Savo-lehdessä, jonka päätoimittajana oli Juhani Aho. Hänen mehevä kynänsä oli silloin tuotteliaimmillaan, kapinoiden virka- ja pappisvaltaa eli yleensä kaikkea vanhoillisuutta vastaan. Vaikka hän sitte erosikin varsinaisesta toimituksesta ja muutti Helsinkiin, pysyi hän edelleen lehden ahkerana avustajana. Lehti ilmestyi kolmasti viikossa; sen levikki oli tyydyttävä silloisiin oloihin nähden ja lisääntyi vuosi vuodelta. Tilaajamäärän lisääntyessä oli myös lehteä laajennettu, ensin lisätty palstoja, sittemmin sivuja — kuitenkaan korottamatta tilaushintaa, koska otaksuttiin lisääntyvän tilaajamäärän hyvin korvaavan laajentamisesta johtuvat kustannukset.

Näin mennä köllöteltiin muutamia vuosia. Liike pysyi jokseenkin tasoissa, ei tuottanut voittoa, joshan ei juuri tappiotakaan; palkat suunnilleen riittivät nuorelle miehelle sellaisessa maakylässä kuin Kuopiossa. Mutta sitte alkoi yksi ja toinen meistä "akottua" ja olisi tarvinnut saada enemmän tuloja liikkeestä. "Meillä" tarkotan tässä niitä liikkeen palveluksessa toimivia henkilöitä, jotka samalla olimme liikkeen omistajia. Liikkeen entisen omistajan kuoltua olimme, estääksemme sen joutumasta epämieluisiin käsiin, muodostaneet yhtiön, johon kuuluivat: ent. omistajan leski, kirjapainon johtaja, minä ja Juhani Ahon kaksi nuorempaa veljeä, joista toinen oli lehden vastaavana toimittajana (nyt ns. "helluntaiherätyksen" johtava mies Suomessa, mutta sinä aikana yhtä paha, jos ei pahempi, pakana kuin minä) ja toinen kaupunkiin perustetun kauppaopiston johtajana. Viimemainittu oli verraten vähän sidottu liikkeeseemme: vilkasihan toisinaan konttorikirjoihin, nähdäkseen että ne olivat kunnossa, ja piti huolta taloudellisten näkökohtien huomioonottamisesta neuvotteluissamme. Vaikka hän oli nuorin joukossa, oli hänen kantansa liikeasioissa tavallisesti ratkaiseva; me muut olimme enemmän aatteen kuin käytännön miehiä; kirjapainon johtajakin kehitteli etupäässä kaunokirjallisia taipumuksiaan. Mainitusta kauppaopiston johtajasta tuli myöhemmin huomattu pankkimies ja suurliikkeitten johtaja. Mutta nyt hän oli nuori mies, nuorin meistä, kuten sanottu, ja kuitenkin ensimäisenä sortui menemään naimisiin. Tähän saakka hän oli ottanut osaa liikkeemme hoitoon vain asianharrastuksesta, mutta nyt hänen olisi pitänyt ruveta saamaan vähä rahallista palkkiotakin vaivoistaan.

Tutkittiin liikkeemme tilaa ja neuvoteltiin asiasta. Entisilläkin menoilla liike tuotti pikemmin tappiota kuin voittoa, eikä huomattu mitään "vuotoja", joita olisi voitu tukkia. Kirjapainotyöläisten palkkoja ei käynyt alentaminen, sillä kirjaltajilla oli luja järjestö ja varmat taksat kautta maan. Konttorityttöjen palkka oli jo mahdollisimman alhainen. Entäs sitte "me"? Ei ollut meidänkään palkoissamme alentamisen varaa: joka mies sortumaisillaan samaan kadotukseen kuin hänkin, tyttö tiedossa itsekullakin. Niin jäi asia toistaiseksi "pöydälle".

Kun kysymys jonkun ajan kuluttua uudestaan otettiin käsiteltäväksi, oli liikeasioita ymmärtävä toverimme laatinut lyhyen tilastollisen yhteenvedon koko siltä ajalta kuin lehtiliike oli yhtiömme hallussa ollut. Siitä kävi selville, että tilaustulot olivat säännöllisesti lisääntyneet — luonnollisesti, koska lehden levikki oli kaiken aikaa lisääntynyt; samoin olivat ilmotustulot jonkun verran lisääntyneet, mutta eivät samassa suhteessa kuin tilaustulot. Menopuolella olivat latomiskustannukset vähä kasvaneet, painamiskustannukset vielä enemmän; konttoriväkeä oli täytynyt lisätä erikoisella osotteiden hoitajalla ja postittajalla, mutta sensijaan olivat toimituspalkat alenneet, kun kallispalkkaisen Juhani Ahon tilalle oli saatu halvempi mies. Huomattavin, suorastaan odottamattoman suuri, oli kuitenkin paperin menekin ja postikulujen lisäys. Mutta olihan sekin luonnollinen seuraus sekä lehden laajentamisesta että painoksen lisääntymisestä. Sanomalehtipaperi oli sitäpaitsi nousemistaan noussut hinnassa, joten tämän menoerän suurenemisessa ei ollut mitään ihmettelemistä.

Se ent. omistajan leski harvoin kävi neuvotteluissamme, mutta nyt hänkin oli läsnä. Kertoi miesvainajansa usein suunnitelleen palkintokilpailujen toimeenpanemista asiamiesten kesken: siten voisi saada tilaustulot lisääntymään oikein pitkin harppauksin.

"Mutta", huomautti meidän liike-ekspertti, "se lisäisi myös lehden **painosta** yhtä suurin harppauksin: s.o. painamis-, postitus-, paperi- ja postimaksuja. Toisaalta sellaiset palkinnot vähentäisivät sitä tilaushintaa, mikä meille jää puhtaaksi kutakin vuosikertaa kohden. Se siis veisi meidät nykyistäkin syvemmälle suohon."

Se seikkahan minuakin hänen tilastollisissa laskelmissaan ällistytti, että mitä enemmän lehtemme oli saatu levlämään, sitä huonommaksi oli liikkeen tiliasema käynyt. Olin pitänyt itseäni selväpäisenä laskumiehenä, minäkin, mutta tuota pulmaa en pystynyt ratkaisemaan, en ainakaan näin äkkipikaa.

Liike-eksperttimme myönsi, että se ensin yritti häntäkin ällistyttää, kunnes asetti vastattavakseen kysymyksen: **mitkä menot lisääntyvät sitä mukaa kuin lehteä laajennetaan ja sen painos suurenee?** Vastaus: osotteiden hoito, postitus, painaminen, paperi ja postimaksut. Jos vuosikerran tilaushinta (nim. se osa siitä, mikä jää puhtaaksi), ei vastaa kutakin vuosikertaa kohden tulevaa osuutta näistä menoista, tuottaa lehden lisääntyvä levikki sitä enemmän tappiota liikkeelle, mitä enemmän lehteä saadaan leviämään. Jos tuo tappio yhtä vuosikertaa kohden on esim. 25 penniä, on se sataa vuosikertaa kohden 25 markkaa, tuhatta vuosikertaa kohden 250 markkaa ja kymmentätuhatta kohden (jota meidän painos läheni) 2,500 markkaa.

Nyt alkoi pulma meille selvitä. Silloin kun Savo muutettiin kaksipäiväisestä kolmepäiväiseksi, oli tilaushintaa suhteellisesti korotettu, niin että yllämainitut kustannukset tulivat sillä korvatuiksi. Mutta sittemmin oli lehteä kerta toisensa perästä laajennettu, kunnes se nyt oli puolta suurempi kuin ensin kolmepäiväiseksi muutettua (silloin 4-sivuinen samalla palstamäärällä kuin nyt 8-sivuisena), mutta tilaushintaan ei oltu koskettu. Tietysti oli toimitus- ja latomistyökin lisääntynyt, mutta se lisäys oli tullut korvatuksi lehden suuremmasta levikistä johtuneilla suurenneilla ilmotustuloilla. Jos lehti olisi ollut yksinomaan — tahi edes pääasiallisesti — vain ilmotuslehti, olisi kannattanut syytää paperia mailmalle kustannuksista huolehtimatta, sillä ilmotustaksat ovat yleensä niin korkeat, että ilmotukset kyllä maksavat paperinsa y.m. kulunsa. Mutta niissä oloissa sai kiittää kauppojaan, jos ilmotustulot vastasivat toimitus-, latomis- ja liikkeen yleisiä konttori-, vero- y.m. menoja.

Seuraavaan kokoukseen toi eksperttimme tarkan laskelman siitä, mitä vuosikerta lehteämme (ilman toimitus-, latomis- ja liikkeenhoitokustannuksia, mutta vuotuinen koneiden kulumispoisto lukuunotettuna) meille maksoi ja mitä siitä saimme (ilmotustuloja lukuunottamatta). Erotus — tappio — oli aikoinaan ollut 25 penniä, mutta sen se oli vuosia sitten sivuuttanut; nykyinen tappio kutakin vuosikertaa kohden oli jo markan korvilla.

Nyt tiesimme, missä se "vuoto" oli. Sitte tuli kysymys sen tukkimisesta, ja sitä harkittiin monessa kokouksessa.

Korottaako tilaushintaa? Vai pienentääkö lehteä? Kumpikaan ei käynyt päinsä, sillä kaupungissa ilmestyi myös kilpaileva vanhoillinen lehti. Mitä tehdä?

Olimmehan me nuoria miehiä, ja notkeita — juuri sillä iällä, jolloin mies on viisaimmillaan ja rohkeimmillaan. Päätimme muuttaa lehden **kuusipäiväiseksi**, mutta puolta pienemmäksi. Se ei itse asiassa sanottavasti lisännyt kustannuksia, vaan siitä saimme sopivan aiheen tilaushinnan "järkiperäistyttämiseen". Muutosta valmisteltiin taitavasti: "yleisöltä" alkoi tulla hartaita pyyntöjä ja kiihkeitä vaatimuksia lehden ilmestymisestä jokapäiväisenä, vaikka nykyistä pienemmässäkin koossa, — ja lehden taholta oltiin aluksi olevinaan kovin epäröivällä kannalla niin suuria kustannuksia kysyvän "uhkarohkean yrityksen" kannattavaisuudesta. Niin saatettiin yleisö hyvissä ajoin siihen käsitykseen, että tässä oli suurenmoinen edistysaskel kysymyksessä ja että se lysti tuli kauheasti maksamaan. Mutta mitä enemmän "toimitus" epäröi, sitä enemmän "yleisö" innostui. Eikä kuulunut moitteen sanaa, vaikka silloin yksin tein korotimme tilaushinnan niin korkeaksi, että hyvin kannatti antaa lehti 6-sivuisena, niinkuin ilmotusten lisääntymisen takia ennen pitkää täytyi tehdäkin, vaikka alotimme 4-sivuisella.

*

Edellä kerrottu kokemus on jäänyt selvästi muistiini ehkä etupäässä siitä syystä, että sain sen tuntea taskussani. Mutta siinä olisi vähä opiksi otettavaa muillekin, jotka eivät halua saavuttaa aivan kaikkea kokemusta **oman** kukkaronsa kustannuksella.

Ettei meille käynyt pahemmasti, riippui osaksi ilmotustulojen kasvamisesta levikin lisääntymisen rinnalla, osaksi verraten runsaista ja tuottavista tilapäistöistä, joita kirjapainossamme suoritettiin sanomalehtitöiden ohella. Molemmissa näissä suhteissa ovat tämän maan työväenlehdet paljoa epäedullisemmassa asemassa kuin mitä porvarillinen Savolehti oli porvarillisessa ympäristössään. Työväenlehdille sentähden on vieläkin tärkeämpää asettaa tilausmaksu edes niin korkeaksi, ettei painoksen, s.o. **levikin lisääntyminen** pääse tuottamaan vaaraa liikkeen pystyssä-pysymiselle — sitä suurempaa vaaraa, mitä enemmän lehti leviää.

Jos on totta — niinkuin se epäilemättä on — että Vapauden "tilaushinta yksistään ei korvaa postirahaa eikä paperia, jolle Vapaus painetaan", on siinä jo vaara tarjona. Kuten edellä on selostettu, pitäisi tilaushinnan riittää korvaamaan yhtä ja toista muutakin kuin vain postirahan ja paperin. Se "vuoto" on näihin asti saatu jotenkuten autetuksi kaikenlaisilla sivuliikkeillä, joista jotkut ovat enemmän tai vähemmän ristiriidassa lehden varsinaisten tarkotusperien kanssa, ja jotka parhaimmassakin tapauksessa ovat epävarmoja.

Olen kyllä nähnyt ja kuullut kokouksissa vaadittavan, että meikäläisten lehtien tilaushinnat on pidettävä mahdollisimman alhaisina, eikä niitä saisi ainakaan sanottavasti korottaa, vaikka lehteä laajennetaankin — "tilaajamäärän lisääntyminen kyllä korvaa laajennuksesta johtuvat kustannukset". Se on sellaista päällisinpuolin ajateltua puhetta, joka ei pidä kutiaan: **lisääntyvä menekki päinvastoin lisää tappiota, jos tilaushinta on laskettu liian alhaiseksi.** Näissä asioissa ei riitä paljas vaatiminen, täytyy myös osata ajatella ja laskea — ajatella oikein ja laskea tarkasti ja oikein. Summamutikassa huhtominen ei kelpaa.

A. B. M.

UUDISTAKAA TILAUKSENNE!

Liian rikkaita vankilassa pidettäviksi

Jos Illinoisin valtion armahduslautakunnan puheenjohtajan antamissa lausunnoissa on perää, jota emme lainkaan epäile, niin miljonäärinuorukaiset Loeb ja Leopold, jotka nelisen vuotta sitten tuomittiin elinkautiseen vankilaan ihmisryöstöstä ja raakamaisesta lapsenmurhasta, tulevat noin kuuden vuoden perästä pääsemään vapauteen. On näet tullut joku "teknillinen virhe" asiapapereissa, joka nyt jälestäpäin on huomattu.

Kysymyksessä olevat nuorukaiset pelastuivat kuolemantuomiolta "mielenvikaisina" kun heidän isänsä olivat yhteiskunnan mahtimiehiä ja heillä oli riittävästi dollareita panna likoon puolustuksessa. Mahdollisestikin pojat jo silloin olisivat päässeet vapaiksi ellei toisellakin puolella myöskin olisi sattunut olemaan raskaat rahalompakot. Kuitenkin Bobbie Franks, jonka he ryöstivät ja murhasivat, sattui myöskin olemaan miljonääriperheen lapsi, ja siitä johtui että nuorukaiset tuomittiin elinkautiseen vankilaan, tai kuten tuomio kuului: Elinkautiseen vankilaan murhasta ja sen lisäksi 99 vuodeksi vankilaan ihmisryöstöstä. Siis kaksinkertainen elinikäinen vankilatuomio.

Vankilassa oloajalla ovat miljonäärinuorukaiset saaneet erikoishuomion osakseen. Heitä ei ole asetettu ruumiilliseen työhön, kuten yleisenä tapana on tällaisten rikollisten suhteen. Päinvastoin he ovat olleet konttoritehtävissä, vankilapäälliköiden yksityiskirjureina ja muistaaksemme myöskin opettajina. Heillä on vankilassa ollut herrasolot. Liikkumisvapautta on näin ollen ollut paljo suuremmassa määrässä kuin tavallisilla vangeilla, mutta ei luonnollisestikaan elosteluvapautta yöklubeissa kuten ennen. Kuitenkaan ei tuo vapaus ole riittävä miljonääreille ja vankilan ovien täytyy heille mahdollisimman pian avautua, heti kun yleinen mielipide alkaa lauhtua sen verran että vapauttaminen käy laatuun.

Näin miljonäärivankien. Miten on laita työväenluokkaan kuuluvien vankien? Työväenasianajajat Mooney ja Billings ovat edelleenkin vankilassa, vaikka tuomari joka tuomion antoi, on jälestäpäin huomannut tehneensä kamalan erehdyksen ja on liittynyt vaatimaan tuomitsemilleen henkilöille vapautta. Toistakymmentä vuotta he ovat istuneet vankilassa syyttömästi, mutta rahavalta ei suostu heitä laskemaan vapauteen sen takia, että se käsittää työväenasianajamisen olevan rikoksen. Missä on paljo kehuttu amerikalainen oikeus ja tasa-arvoisuus? — U. K.

Toronton uutisia

TORONTOLAISET HUOMATKAA

V.- ja u.-seura Yrityksen sisäharjoitukset ovat nyttemmin aloitettu, ja mikäli alku näyttää, hyvän innostuksen merkeissä. Siitä on todisteena m.m. se, että naisten ensimmäisessä harjoitustilaisuudessa yhtyi uusia jäseniä kokonaista 16 henkeä. Kun miehiin saadaan myöskin sama innostus, niin Yrityksen toiminta saadaan mahtavimmilleen kuin mitä se on koskaan ennen ollut. Pitäkääpäs siis mielessänne Toronton suomalaiset työläistoverit ja yhtykää ensitilassa Yrityksen jäseneksi ja ryhdytte säännöllisesti käymään harjoituksissa, sillä siitä on ensikädessä hyötyä juuri teille itsellenne ja samalla myös työläisurheilulle kokonaisuudessaan.

Jäseneksi voi parhaiten liittyä harjoitustilaisuuksissa, jotka ovat seuraavasti: Miesten voimisteluharjoitukset Don-haalilla toveri K. Salmisen johdolla joka tiistai klo 8 illalla ja sunnuntaina klo 11 ap. Painiharjoitukset joka torstai klo 8 illalla ja sunnuntaina klo 11 ap. Naisten voimisteluharjoitukset toveritar Olga Uurtamon johdolla ovat toistaiseksi joka keskiviikko neljännestä vailla seitsemän illalla Labor Lyceum'illa Spadina Ave. 246.

YRITYKSEN SUURET ILTAMAT

Että Yrityksen toiminta on saanut tuulta purjeisiinsa, sitä todistaa myöskin se, että seuralla on suuret iltamat Don-haalilla lauvantaina t.k. 13 p. klo 8 ip. Yrityksen iltamat ovat aina onnistuneet kiitettävästi, joten yleisöllä on syytä nytkin varata itselleen tiketti tähän iltamaan; niitä saa etukäteen ostaa seuran jäseniltä 40 c. kpl. Ohjelmasta y.m. lähemmin tuonnempana. — L. N.

Port Arthurin uutisia

YÖ PUTKAA JA 5 DOLLARIA SAKKOA

Viisitoista "ulkomaalaista" työläistä, jotka työskentelevät elevaattorirakennuksella Port Arthurin eteläpäässä, vangittiin t.k. 3 päivän iltana kun he olivat palaamassa työstään kotiinsa Fort Williamissa. Ja seuraavana aamuna heitä sakotettiin 5 dollaria siitä, että olivat käyttäneet C.P.R. rautatietä kävelytienään.

Poliisin lausunnon mukaan on työläisillä ollut tapana käyttää C. P. R. rataa tienään kulkiessaan työhön ja työstä takaisin. Edellisenä

Columbian Gramofoonilevy-uutuudet

on nyt saatavana Vapauden Montrealin kirjakaupasta

3081 Emännät Piknekissä. Savon Piian Amerikkaan tulo. Hiski Salomaan laulama.
3073 Vanhan Piian Polkka. Laulu Taiteilijoista. Hiski Salomaan laulama.
3082 Juomarin Laulu. Lontoon Jenny. (Mieskuoron avustama), Hannes Saaren laulama.
3079F Talkoo Polkka. Honolulu. Leo Kauppi.
3069 Sjöman Anderson 1 ja 2 osa. Leo Kaupin laulama.
3071 Venäläinen Kehtolaulu (Russian Lullaby). Babette. Aino Saaren laulama.
3075 Soita Mustalainen, Soita! Kuutamoyö. Aino Saari, soprano.
3074 Hollolan Polkka. Hämärä Sotiisi. Viola Turpeinen ja J. Rosendahl.
3077 Kulkurin Serenadi. Vanhanmaan Sotiisi. Viola Turpeisen ja T. Rosendahlin soittama.
3076 Pois Sormet! Viivin Jenkka. Hannes Saari, tenori.
3078 Lähtö. Vanha Madrid. Hannes Saaren laulama.
3072 Musta Ratsu. Sinikellot. Hannes Saaren laulama.
3083 Aika Poika. Laivan Kannella. Leo Kaupin laulama.
3084 Kansainvälinen. Vapaa Venäjä. Brooklynin S.S. Clubin soittama.
3085 Alaska Fox Trot. Katinka Fox Trot. Akseli Vuorisalon laulama.
3086 Volgan Lotjamiesten Laulu. Punavangin laulu. H. Saaren laulama.

Lähettäkää tilaukset heti osoitteella:

VAPAUS MONTREAL BRANCH

1387 St. Antoine St. Montreal, Que.

iltana oli joitakin työläisiä varoitettu poliisin toimesta sitä tekemästä ja samalla otettu heidän osoitteensa. Mutta kun viranomaiset seuraavana päivänä menivät jakamaan haastetta näille miehille, niin he huomasivat, että heille oli annettu väärät osoitteet. Ja siksi poliisit ei enään luottaneetkaan miesten rehellisyyteen osoitteiden antamisessa, vaan vei heidät putkaan yöksi. Todellakin virkistävä lepopaikka raskaan päivätyön jälkeen.

OPETTAJIEN KONVENTSIONI

Sata Thunder Bayn piirin maalaiskoulujen opettajaa kokoontui täällä lokak. 4 p. pitämään 38:tta vuotuista konventsioniaan. Koko konventsioni ja sen osanottajat näyttävät olevan huomattavan suuressa määrin uskonnollisten vaikutteiden alaisia. Se kokoontui kirkossa ja papit toimittivat kaikki alkajais-seremoniat, lukuunottamatta pormestarin tervehdyspuhetta.

Opettajilla, kasvavan nuorison ohjaajina, on yhteiskunnallisesti tärkeä toimiala. Ja heillä epäilemättä on tärkeitä asioita pohdittavana. Mutta niin kauan kun he pitävät neuvotteluissaan kirkon ... ummehtuneessa ilmapiirissä ei heiltä voi suuriakaan odottaa. — S.

Kuun tarina

Kirj. O. V—ta.

Kuu kumotti korkealla taivaalla, säteillen kalvakkaa valoaan ilmakehän läpi maankin pinnalle.

Oli keskiyö.

Kuljin yksin autiolla kadulla ja kuuntelen kuu-uskon tarinoita....

Kuu kertoi:

Miljoonia vuosia olen tässä samassa aurinkokunnassa rataani säännöllisesti kiertänyt, nähnyt paljon kaunista, rumaa, hyviä ja huonoja ihmislasten töitä. Olenhan hyvin utelias, kuten sinäkin tiedät. Kaikkialle olen tunkeutunut kelmeän, auringolta lainaamani valon avulla. Niinpä olen m.m. nähnyt maan päällä käytävän lukuisia sotia; huomannut yhteiskunnan kuilujen pohjalla sanoin kuvaamattomassa kurjuudessa rypevän elämän lapsipuolia, yhteiskunnan ulkopuolelle sysättyjä, hyljeksittyjä ja halveksittuja pohjasakan kurjimuksia; samoin yhteiskunnan huipuilla elävän loisielämänluokan mässäilyt ja irstailut; rakastavaisten parien kainot ensihyväilyt; sorretun työväenluokan kamppailut sortajiaan vastaan j.n.e. Minä saan ihmiset avomielisiksi toisilleen. Kylmässä, kirkkaassa kultahohteessani rohkaisee arempikin rakastunut nuorukainen itsensä, kuiskaten mielitietylleen sanat, jotka kenties kauankin ovat hänen aivojansa askarruttaneet: "Minä rakastan sinua". Tyttönsä lupaa vastarakkautta jota seuraa ensimmäinen, arka hellyydenosoitus vavistuksensa, "iäti sinun", vannovat he toisilleen.... Lörpötellen rakastaville pareille kaikenlaisia kummallisia juttuja ja hymyilen leveintä hymyäni.... He haaveilevat tulevaisuudestaan mitä vähääkään ujostelematta, vaikka olenkin tunkeilevainen....

Aikansa hauskuuksia lörpöteltyään ja huomattuaan kai, etten minä olekaan sellaisia harrastanut, muutti kuu tarinansa vakava-aiheiseksi, kertoen seuraavaa:

Oli maaliskuu kuten nytkin, kymmenen vuotta sitten. Katselin korkeudestani tapani mukaan tähänkin maahan, jolloin näin kymmenientuhansien työläisten taistelevan valkoista armeijaa vastaan useilla eri rintamilla. Punahurme värjäsi valkeita maaliskuun hankia sekä rintamilla että valkoisten hirmutuomioistuinten kautta, joissa syyttömiä työläisiä teloitettiin tutkimatta. Esimerkkinä tästä kerron erään tapauksen:

Tapahtumapaikka erään pikkukaupungin hautuumaa joen rannalla. Punavangit kaivavat suurta hautaa muutamien suojeluskuntalaisten ja heidän upseerinsa, kapt. H:n komennuksesta. Kaivajat eivät vielä tiedä, kenen vuoro on tänä yönä... ehkä kaikkienkin....

Kun hauta oli saatu valmiiksi, tuotiin vielä lisää 2 vankia, joita molempia oli löydetty kotoaan kivääri piilotettuna, vaikka paikkakunnan muut työläiset olivat, noudattaen kokouksensa päätöstä, aseensa jo aikaisemmin "voittajille" luovuttaneet. Vangit joilta kiväärit oli löydetty, oli määrätty ammuttavaksi ja paikallinen Tuomio piti panna täytäntöön toisten vankien nähden joen rannalla, lähellä juuri kaivettua hautaa.

Ennen teloitusta ryhtyi suojelijapäällikkö "puhumaan" vankijoukolle seuraavaan tapaan:

— "Siinä näette nyt taas kaksi kiihoitustyönne uhria. Voitte kuitenkin pelastaa heidät kuolemasta, jos tahdotte. Nämä teloitettavat ovat rukoilleet, että heidän henkensä säästettäisiin, koska he vain johtajan kiihoituksesta ovat punakaartiin liittyneet ja sieltä aseen saaneet. En voi heitä kuitenkaan vapauttaa, ellei teistä johtajista, jotka olette heidät tähän asemaan saattaneet, astu esiin 2 miestä näiden harhaanjohdettujen edestä ammuttaviksi."

Teloitettaviksi määrätyt rukoilivat ja ruikuttivat myös, että "johtajat" menisivät itse heidän edestään, sillä eivät he ole syyllisiä, vaan "johtajat".

— "Tässä on ainakin yksi, joka vastaa teoistaan", — sanoi eräs vanki, tullen vankirivistä kapteenin eteen.

— "Jos meidän syymme lienee, niin kyllä me niistä vastaammekin! Tässä olen."

Näin sanoen tuli kapteenin eteen toinen vanki, paikkakunnan järjestyskaartin päällikkö, jatkaen:

— "On kerrassaan naurettavaa, kun luulette tällaisilla häpeällisillä teollanne voivanne tukahduttaa ja tappaa sen aatteen, joka työväenluokkaa taisteluun kannustaa. Meidät voitte murhata, mutta aatteemme elää aina...."

— "Kylliksi jo suunsoittoa! Käykää toimeen miehet!" ärjäsi kapteeni raa'asti.

Teloitettavat asetettiin vierekkäin seisomaan rantajyrkänteelle ja tarjottiin silmille riepua.

— "Emme häpeä kuolla jaloimman pyrkimyksemme edestä rehellisin katsein ja avoimin silmin", — sanoi toinen ammuttavista ja toinen yhtyi siihen pudistaen äänettömästi päätään riepua tarjoovalle "suojelijalle".

Tämän jälkeen menivät ampujat n. 10 askeleen päähän uhreistaan riviin joen jäälle, jossa asettuivat ampuma-asentoon.

— "Tähdätkää!" — komensi kapteeni.

— "Eläköön vallankumous!" — huudahtivat molemmat ammuttavat kuin yhdestä suusta.

— "Laukaiskaa!" — komensi taas kapteeni.

Yhteislaukaus pamahti ja kaksi ruumista vaipui hangelle, vierien verissään äkkijyrkältä rantaäyräältä jäälle.

Raskas oli vankitoverien mieli, heidän kantaessaan luokkakoston uhreiksi joutuneet veljensä joen rannalta hautaan ja luodessa sitä umpeen....

"Parhaat toverimme joutuivat menemään joutavien raukkojen edestä", ajattelivat he, vaikka eivät voineet ajatuksiansa toisilleen ilmaista.

Hiljainen oli se kulkue, mikä sinä kuutamoyönä marssi ihmisteurastajien pistinten välissä hautausmaalta kaupungin seminaarille, joka silloin toimitti vankilan "virkaa".

Vankitoveriensa ennen yhteislaukausta esittämä huudahdus: "Eläköön vallankumous!" kaikui kauan heidän korvissaan....

Seuraavana yönä kurkistin m.m. molempien ammuttujen entisiin asuntoihin ikkunoiden kautta ja näin sisällä olijoiden tuskat ja kuulin heidän huokauksensa. Toiselta uhrilta oli jäänyt esikoistaan odottava vaimo ja toiselta vaimo ja 2 pientä lasta. Näiden vaimojen ainoana lohtuna oli tietoisuus siitä, että elämäntoverinsa on antanut kaikkensa aatteelleen ja sankarillisesti. — Vaikka nyt elämä onkin synkkää, niin varmasti kerran kaikki muuttuu, näyttivät he ajattelevan. Lapsistaan kasvattavat he todellisia taistelijoita vallankumouksellisten työläisten armeijaan.

Tahtonet myös tietää, kuinka niiden raukkojen kävi. Se on tavallinen tarina: heitä alkoi ruma tekonsa hävettää ja omattuntonsa kalvaa niin, etteivät saaneet yön lepoa eikä päivän rauhaa. Tämän painostuksen vuoksi läksi toinen heistä merille, jossa muutaman vuoden oltuaan hukuttautui. Toinen on vieläkin hullujenhuoneessa, jonne hänet vietiin muutama kuukausi hautausmaalla sattuneen tapauksen jälkeen.

— — —

Saavuin kotiportille enkä sillä kertaa kuunnellut sen enempää kuun tarinoita.

Autoyhtiöiden trustiutuminen merkitsee palkkain alennuksia

Dodge-autotehtaissa nykyään täytäntöön pantavat palkanalennukset kuvastavat Dodge-yhtiön ja Chrysler-korporatsionin liittotumisen merkitystä Dodgen työläisille. Näissä tehtaissa työskentelevät työläiset tiedottavat, että kun autopohatta Walter P. Chrysler ryhtyi johtamaan heidän kohtaloitaan, on yksinpä työjohtajain palkkoja alennettu.

Tiedonantojen mukaan kaikki Dodgetehtaiden työläiset ovat tunteneet herra Chryslerin ruoskaniskuja hänen edetessään suunnitelmissaan "tuotannon uudelleen järjestämiseksi ja korkeimman tehoisuuden saavuttamiseksi arvokkaiden autojen valmistamisessa" kuten hän somistellusti mainitsee palkanalennuksista. Muutamilla osastoilla on palkkoja alennettu aina 50 prosentilla.

Työläiset, jotka kiinnittivät tuulilasin eteen korin ympäri asetettavia, sivulamppuja kannattavia teräskappaleita, saivat ennen 95 senttiä kappaleelta. Nyt he saavat 45 senttiä samasta työstä.

Nimellinen työpäivä on nyt määritelty kahdeksaksi tunniksi, mutta tuotantoa vaaditaan yhtä paljon kuin ennen yhdeksänä tuntina. Tämän lisäksi Chryslerin työaikaexpertit vaativat ylityötä, tuloksena ollen korkeampi tuotanto kuin ennen yhdeksäntuntisena työpäivänä. Niinpä ennen Chryslerin tehoisuusmiehien saapumista valmistettiin 280 Victory-auton koria yhdeksässä tunnissa. Nyt työläiset pakotetaan valmistamaan 365 koria samassa ajassa.

Tämä on hiestytyksen käynnöllistä sovelluttamista niihin 35,000 työläiseen, jotka nyt myyvät työvoimansa kolmannelle maailman suurimmalle autoyhtiölle. Chryslerin vuotuinen ansaitsemiskyky osakkeenomistajilleen on 40 miljoonasta 60 miljoonaan dollariin.

Sitäpaitsi autoyhtiöiden liittoutumisprosessi, joista esimerkkinä on Chrysler-Dodge ja Studebaker-Pierce Arrow yhtymät, ei ole vielä päättynyt," huomauttavat osakepörssien asiantuntijat Tobey ja Kirk. Palkan alennukset työläisille ja "riittävät voitot" osakkeenomistajille tulevat olemaan tämän prosessin seurauksina.

Alas juoppous!

Kirj. Jussi Larva.

Alas villi viinan mahti,
alas viinan juojat!
Murskaa vankka taiston tahti
turmioiden tuojat!

Nouse uutterana nainen,
oikeuttas puolla!
Ethän vapahana vainen
salli henkes kuolla.

Missä pimeyden loukon
sorto, vääryys, itää,
siellä naisten taistojoukon
tarmoin olla pitää.

Alas myrkky kiehtoava
monen heikon surma!
Isku suoraan kohdistuva
mädänneen on turma.

Ruoka-aineiden luonne ja hyvin valittu ravinto

Kirj. toht. S. H. Belfrage

Ihmisruumis samoin kuin kaikki elolliset aineet on kokoonpantu kemiallisista aineksista, jotka ovat muodostuneet alkuaineista. Kaikki elottomat ja elolliset aineet ovat kokoonpannut näistä yksinkertaisista kemiallisista alkuaineista, jotka tiedemiehet ovat erottaneet ja joille he ovat antaneet nimet. Suurin osa ihmisiä tuntee jotakuinkin hyvin nimeltään kaksitoista näistä alkuaineista, joita kaikkia esiintyy ihmisruumiissa ja kaikissa elollisissa olioissa.

Nämä kaksitoista alkuainetta ovat happi, vety, typpi, hiili, kalsium, fosfori, kalium, natrium, rikki, magnesium, jodi ja rauta. Tällaisia kemiallisia aineita eivät kemistit pysty muuttamaan miksikään toiseksi alkuaineeksi, mutta yksi tai useampia niistä voidaan yhdistää yhden tai useamman muun kanssa kemiallisiksi yhdistyksiksi, jotka eroavat toisistaan sen mukaan, kuinka paljon ja millaisia alkuaineita yhdistyksen on käytetty.

Elollinen aine on niin ollen kokoonpantu eri aineksista, jotka ovat yhdistetyt erilaisista kemiallisista alkuaineista. Yhdistämisellä emme tarkoita alkuaineiden sekoittamista keskenään, vaan niiden sellaista liittämistä toisiinsa, että niiden eroittamiseksi tarvitaan todellista räjäystä. Tällaisen räjäyksen tuloksena on lämmön ja energian syntyminen.

Jokainen tietää, miten ruuti räjähtää ja miten silloin vapautuu energiaa ja lämpöä palamisen aiheuttamien kemiallisten muutosten takia. Kaikkiin kemiallisiin ilmiöhin liittyy suuremmassa tai vähemmässä määrin lämmön ja energian syntyminen. Tämä kemiallisissa alkuaineissa piilevä energia on osa siitä energian kokonaismäärästä, jonka maailmankaikkeus on saanut aikojen alussa. Sen varsinaisesta luonteesta meillä on vielä vain hämärä käsitys. Tiedemiehet kuvaavat niitä sähköalan kielellä — sanovat, että kaikki aine on kokoonpantu sähkölatauksella varustetuista hiukkasista eli ioneista, jotka alituisesti vaikuttavat toisiinsa — vetävät puoleensa tai sysivät toisiaan — suoranaisesti pommittaen ympäristöään ja saaden aikaan niin pysyvän ja lakkaamattoman muuttumisen, ettei ainoakaan ainemöhkäle, elollinen tai eloton, pysy tarkalleen samassa tilassa kahtena hetkenä peräkkäin. Elollinen aine eroaa elottomasta ainoastaan siihen nähden, kuinka voimakkaasti tämä alituinen toiminta ja lakkaamaton muuttuminen tapahtuvat. Elollisessa aineessa se ilmenee hyvin paljon suuremmassa määrin kuin elottomassa.

Elottomassa maailmassa ovat tämän sähköenergian voimakkaimmat tunnetut ilmenemismuodot radiumin nimellä tunnettu aine ja pilvistä tapahtuvat sähköpurkaukset. Tämä elollista maailmankaikkeutta täyttävä sähköenergia saadaan, mikäli tämä meidän maapallomme on kysymyksessä, auringosta valona ja lämpönä. Juuri tämän auringosta lähteneen energian vaikutuksesta saa maailmankaikkeuden eloton aine kylliksi energiaa muodostaakseen "elollista" ainetta. Sen vaikutuksesta lisääntyy eri kemiallisten alkuaineiden ionien sähkölataus niin voimakkaaksi, että ne saattavat muodostaa uusia yhdistyksiä. Nämä uudet yhdistykset sisältävät eri aineksiensa sähköenergian summan ja niillä on elämän ominaisuudet.

Näin muodostunut elollinen aine on kasvikunnan vihreät lehdet. Vihreät lehdet saavat värinsä miljoonista mikroskooppisista jyväsistä klorofylliksi, lehtivihreäksi, nimitettyä ainetta. Nämä salaperäiset jyväset ovat kaiken maapallolla tuntemamme elämän lähde. Auringonpaisteen vaikutuksesta ja sen maagillisen energian avulla ne liittävät elottomat alkuaineet — hapen, vedyn, typen, raudan, fosforin ja muut — yhdistetyiksi aineiksi, joista elämän korkeammat muodot saattavat rakentaa aineksensa.

Niinpä näemme, että kasvikunta on suunnaton sähköakkumulaattori, josta eläinkunta saa energiansa, ja että se energia— se energia, jota kulutamme elämämme joka hetki — on alkujaan peräisin auringosta.

Viime aikoina on tieteellisissä kokeissa onnistuttu jossakin määrin jäljittelemään niitä ilmiöitä, jotka luonnollisesti tapahtuvat kasvien lehdissä. On valmistettu klorofylliä ja muita vihreihin lehtiin sisältyviä kemiallisia aineksia muistuttavia aineita yhdistämällä määrättyjä kemiallisia alkuaineita auringonvalon ultaraviolettisäteiden avulla. Näissä kokeissa on havaittu, että on vapautunut suuri määrä sähköengergiaa, mutta ettei se lähentelekään luonnollisessa ilmiössä syntyvää energiaa. Sellaiset kokeet antavat jonkun verran lupauksia, että läheisessä tulevaisuudessa voidaan keinotekoisesti valmistaa oikeita ravintoaineita.

Kuten myöhemmin näemme, ovat joskut näistä kasvinlehdissä auringon energian vaikutuksesta muodostuneista aineista todennäköisesti varustetut voimakkaammalla sähkölatauksella kuin toiset. Tämän voimakkaan energialatauksen nojalla ne saattavat hyvin väkevästi kiihoittaa niitä elintoimintoja, joita varten niitä käytetään. (Jatk.)

Uskonnon taantumuksellinen merkitys

Neuvostovallassa työskentelevät kirkonpalvelijat koettavat kilvan todistaa että uskonto ei häiritse vallankumousta eikä sosialistista rakennustyötä, vaan päinvastoin uskontoon nojautumalla voimme paljon nopeammin saavuttaa lopullisen päämäärämme. Tällainen käsityskanta ei vähemmässäkään määrässä vastaa uskonnon todellista henkeä ja luonnetta.

Jokaiseen uskontoon sisältyy oppi kuolemattomasta sielusta, joka muka elää kauemmin kuin lahoava ruumis. Tästä johtuu, että ennenkaikkea on huolehdittava sielun hyvinvoinnista haudantakaisessa maailmassa ja uhrattava tähän tarkoitukseen koko maallinen elämä. Buddhan oppi pukee tämän asian vieläkin houkuttelevampaan muotoon. Sen mukaan jokainen köyhä, joka nurisematta kantaa kaikki maalliset vaivat ja kärsimykset, muuttuu seuraavassa maanpäälletulemisessaan rikkaaksi ja arvoanauttivaksi henkilöksi. Juutalaisten uskonto, joka aikaisemmin kokonaan kielsi haudantakaisen elämän, on viime aikoina alkanut levittää oppia haudantakaisesta korvauksesta. Kristinopin mukaan eivät rikkaat pääse taivaaseen. Raamatussa sanotaan: huokeampi on kamelin käydä neulan silmän lävitse kuin rikkaan tulla taivaan valtakuntaan; älkää kootko itsellenne rikkauksia maan päällä.

Niinä aikoina, jolloin oppi haudantakaisesta elämästä oli erittäin laajalle levinnyt, jolloin uskovaiset odottivat "maailman loppua ja Kristuksen toista tulemista", havaittiin erikoisen selvästi, miten suuressa ristiriidassa maallisen elämän onni ja haudantakainen tuleva elämä olivat keskenään. Lahkolaiset, jotka patriarkka Nikonin aikana odottivat Kristuksen toista tulemista, jättivät kotinsa ja taloutensa oman onnensa nojaan ja pakenivat metsiin rukoilemaan ja katumaan. Heidän mielestään oli aivan turhaa tehdä työtä, koska tänään tai viimeistään huomenna heitä vaaditaan viimeiselle tuomiolle. Adventistit, joitten opissa usko Kristuksen toiseen tulemiseen on yhtenä tärkeimpänä kulmakivenä, ovat erittäin huolimattomia taloutensa hoidossa.

Lukuunottamatta oppia sielun kuolemattomuudesta, sisältyy jokaiseen nykyään tunnettuun uskontoon oppi siitä, että maailmaa ohjaa ja hallitsee jumala. Mutta koska eri uskonhaarat muodostuivat jo niinä kaukaisina aikoina, jolloin ihmiset olivat kovin vähän selvillä menneisyydestä ja omasivat kovin hataran käsityksen maailman muuttuvaisuudesta, oli seurauksena, että jumalien sanottiin luoneen maailman ja sen olot pysyviksi ja kokonaan muuttumattomiksi. Tästä johtuu, että jokainen uskonto selittää oppinsa olevan ikuisen ja että sen määräämiä tapoja on noudatettava aina ja ijankaikkisesti.

Kiinalaisten uskonto pyhittää ja suojelee läänitysjärjestelmää ja maanomistajia. Sen päävaatimuksena on lainkuuliaisuus ja virkamiesten kaikkien määräysten täyttäminen, olkoot ne sitten kuinka raskaita tahansa.

Intian lait ovat buddhalaisuuden suojeluksen alaisina. Juutalaisilla ovat elämäntapoja koskevat lait ja säännöt liitetyt uskontoon. Mooseksen laeissa havaitaan aivan selvästi omistavain kerrosten ja köyhien välinen eroitus, sillä ne suojelevat yksinomaan rikkaitten omaisuutta köyhien pyyteiltä. Siellä muunmuassa sanotaan: "älä himoitse lähimmäisesi omaisuutta, aviopuolisoa, palkollisia, karjaa äläkä mitään hänen omaansa".

Kristinusko on myöskin täydelleen säilynyt ja pyhittänyt tämän rikkaitten ja köyhien välisen eroituksen, tukien sitä Kristuksen sanoilla: "antaka keisarille mikä keisarin on ja jumalalle mikä jumalan on."

Uskonto punoo lujaa verkkoa, johon se kietoo uskovaiset, lohdutellen heitä: ilman jumalan tahtoa ei hiuskarvaakaan ole putoava päästäsi.

Ei ole ollenkaan ihme, että niinä aikoina, jolloin uskonto oli erittäin laajalle levinnyt, ihmiset sokeasti alistuivat oletettuun kohtaloonsa.

Buddhalaiset luottavat kokonaan sallimukseen ja ovat varmat siitä, että heidän kohtalonsa on jo edeltä päin määrätty. Muhamettilaiset uskovat myöskin sallimuksen kaikkitekevään voimaan. Kristinuskossa on samoin oma voimattomuus.

Näinollen havaitsemme uskontojen opettavan, että jumala on luonut yhteiskuntajärjestyksen rikkaine ja köyhineen, ylhäisine ja alhaisineen. Ja jos raamatussa ja evankeliumeissa joskus puhutaankin köyhien nimessä ja tuomitaan rikkaita, annetaan lopullinen määrittely kuitenkin aina jumalan huoleksi.

Entäs rangaistus? Rankaiseminen jätetään myöskin jumalalle. Se merkitsee sitä, että kenelläkään ei ole oikeutta taistella vääryyttä vastaan. Se julistetaan kapinaksi. Kaikki uskonnot julistavat, että tottelemattomuus on saatanan oppia.

Nyt astuu näyttämölle uskonnon kolmas tekijä, jota sanotaan kaiken pahan aluksi ja juureksi.

Raamatun kertomuksen mukaan on saatanan entinen ylienkeli, joka nousi kapinaan jumalaa vastaan. Häntä nimitetään kaikkien myöhempienkin kapinoitten ja vallankumousten kantaisäksi. Jumala muka loi ihmisen kuolemattomaksi, mutta tämän kapinoineen enkelin kateudesta tuli kuolema maailmaan. Raamatussa sanotaan: ja katso saatana vietteli Eevan ja hän unohti jumalan lait. Ja tämän johdosta jokainen, joka ei alistu hallitsevia luokkia suojaavaan n.s. jumalan lakiin, julistetaan saatanan oppilaaksi. Ei siis ole ollenkaan ihme, että papit, rabbinit ja kaikki muut kirkonpalvelijat taistelivat ja taistelevat vallankumousta vastaan peloittaen kristittyjä "sielun vihollisen" hahmolla. Muistakaamme vain arkkipiispa Tihonin julistusta, jossa Lokakuun vallankumous julistetaan saatanan työksi" ja paavin kirjettä, jossa sosialismi leimataan antikristuksen opiksi.

Uskonto pimittää joukkojen luokkatietoisuuden. Vallankumous taas ei ole mahdollinen ilman luokkatietoisuutta. Luokkataistelun sijaan suosittelee uskonto kuuliaisuutta ja alistuvaisuutta, joka on edullinen hallitseville luokille. Eipä turhaan ole raamattuun pantu lauseita: Maassa rauha ja ihmisille hyvä tahto; Rakastakaa lähimäistänne; Jos joku lyö sinua korvalle, käännä hänelle toinen; Palvelijat, olkaat kuuliaiset isännällenne, niin hyville kuin pahoillekin, jne.

Juutalaisten raamatussa löydämme seuraavat sanat: Rehu, ruoska ja satula aasille, työ, leipä ja rangaistus orjalle, teetä orjallasi aina työtä, niin saat olla rauhassa; Älä hellitä hänen käsiään, muuten hän alkaa etsimään vapautta ja jos hän on tottelematon, kytke hänet raskaisiin kahleisiin.

Nämä ovat jumalan pyhiä sanoja, jotka suojelevat orjuuden aikaista ankaruutta. Näitä pyhiä sanoja käytti Martti Luther kapinoivia talonpoikia vastaan ja papisto kaikkia vallankumouksia vastaan. Alinomaa saarnattavan lähimmäisenrakkauden makea huumaus estää monia uskovaisia näkemästä, että ilman taistelua orjuuttajiaan vastaan he eivät koskaan saavuta vapautta, eivät koskaan saa oikeutta vapaaseen elämään. Tästä johtuu Tolstoin opin tunnustajien tunnuslause: Kostakaa paha hyvällä, tästä johtuu bapistien saarnat kansalaissotaa vastaan.

Näinollen uskonto, tuomiten kaiken taistelun uuden yhteiskunnan luomiseksi, yhteiskunnan, jossa ei ole riistoa eikä sortoa, ei missään tapauksessa voi olla vallankumouksen seuralainen, vaan se on vallankumouksen leppymätön vihollinen, mustien voimien apuri ja taantumuksen vankka tuki ja turva.

Varakonsulin lausunto työväen analysoitavana

Suomen työväen ja pienviljelijäin äänenkannattaja, "Työväenjärjestöjen Tiedonantaja", kirjoittaa:

""U. Suomessa" on Vancouverissa (Kanada) toimivan Suomen varakonsuli G. W. Törnroosin haastattelu, jossa tämä kertoo m.m. Kanadan oloista seuraavaa:

"Varsinkin preeriamaakunnissa vallitsee nykyään työvoiman puutetta. Vehnäsadon lasketaan tänä vuonna nousevan 20 pros. suuremmaksi kuin minään aikaisempana vuonna. Useat teollisuuslaitokset ovat myöskin rakenteilla ja niihin otetaan työväkeä. Minun käsitykseni työoloista ovat todellakin optimistiset."

Jutuilla Kanadassa muka vallitsevasta työvoiman puutteesta on tietenkin tarkoituksena saada sinne mahdollisimman suuri työttömäin armeija, jonka avulla voitaisiin polkea palkat mahdollisimman alas. Tähän ovat kapitalistit pyrkineet suunnitellessaan kymmenien tuhansien Englannin työttömien ilmaiseksi Kanadaan siirtämistä. Viljankorjuuta varten lähetettiinkin Englannista Kanadaan kokonaista 10,000 työtöntä. Heille luvattiin paljon kaikenlaista hyvää, m.m. mahdollisuus asettautua maanviljelijöiksi. T.k. 10 päivän "Daily Herald" kertoo "karkoitettujen" työttömäin kohtalosta Kanadassa seuraavaa: "Ne 300 brittiläistä kaivosmies-viljankorjaajia, jotka nyt ovat paluumatkalla Canadasta, kertovat kauheita kokemuksiaan julmasta kohtelustaan siellä. Heidät pakoitettiin nukkumaan taivasalla viiltävän kylmässä ilmassa, jouduttuaan ensin suorittamaan 18-20 tuntisen päivätyön." Monet lähtisivät Canadasta pois, mutta rahattomina eivät pääse, vaan joutuvat kaduille työttömäin armeijaan, kun luvatuista työpaikoista ei ole mitään tietoa. Canadaan kuskatut Englannin työttömät sanovat lehden mukaan tulleensa "ajetuiksi satimeen". Jotkut canadalaiset kapitalistit maksavat suunnattomia summia henkilöille, jotka eri maissa ylläpitävät kiihoitusta Canadaan siirtymisen hyväksi. Emme tahdo väittää, että hra Törnroos olisi palkattu tällaiseen tehtävään. Mutta sekä ylläoleva "D. H:n" kirjoitus että Canadan ammatillisten järjestöjen meidänkin lehdessämme julkaistut varoitukset osoittavat, että puheet Canadan muka hyvistä työnsaantimahdollisuuksista ovat valheita.

Hra Törnroos puhuu myöskin siitä, että suomalaisia punaisia aineksia pitävät Canadan poliisiviranom. ahtaalla ja ettei kommunisteja kohdella poliisin taholta suopeasti. Tässä yhteydessä on huomattava, että suomalaiset kielitaitamattomina eivät juuri voi muuta kansallisuutta oleville poliittisia mielipiteitään tulkita, joten he eivät voi joutua poliisien kouriinkaan muuten kuin suomalaisten valkokaartilaisten katalien ilmiantojen perusteella. Emme tiedä, onko perää väitteissä, että juuri valkoisen Suomen virallisilla edustajilla, konsuleilla ja muilla, olisi suuri osuus näissä ilmiannoissa, joiden nojalla moni suomalainen työläinen on syyttä joutunut poliisien kouriin. Herra Törnroosin olisi pitänyt jotakin kertoa tällaisista ohranoimisistakin.

RAHAA SUOMEEN

Kurssi Suomen Markkaa 39.60 Canadan Dollarista

LÄHETYSKULUT:
40c lähetyksistä alle $20.00, 60 c lähetyksistä $20.00—$49.99, 80c lähetyksistä $50.00—$79.99 ja $1.00 lähetyksistä $80.00—$100.00 sekä 25c jokaiselta seuraavalta alkavalta sadalta dollarilta.

Sähkösanomalähetyksistä ovat lähetyskulut $3.50 lähetykseltä.

LAIVAPILETTEJÄ MYYDÄÄN
TIEDUSTAKAA PILETTIASIOITA
Tehkää lähetykset osotteella:

VAPAUS,
Box 69, SUDBURY, ONT.

Vapaudelle otta[illegible] rahavälityksiä vastaan myöskin:

VAPAUS PORT ARTHUR BRANCH
316 Bay Street,
Port Arthur, Ontario

VAPAUS MONTREAL BRANCH
1387 St. Antoine St.,
Montreal, Que.

J. OKSANEN
Kirkland Lake, Ont.

JOHN VUORI,
South Porcupine, Ont.

CHARLES HAAPANEN,
Osuuskauppa, Timmins, Ont.

A. T. HILL,
957 Broadview Ave., Toronto, Ont.

DAVID HELIN
eri paikkakunnilla Pohj.-Ontariossa

Suomen Pääkonsulivirasto

koko Canadaa varten suorittaa kaikkia maan viralliselle edustukselle kuuluvia tehtäviä, antaa passeja matkustusta varten kotimaahan tai muualle, vahvistaa asiakirjoja, käännöksiä y.m., selvittää perintö- ja muita Suomen kansalaisiin kohdistuvia asioita.

Osoite:

Consulate General of Finland,
Room 918
1410 Stanley Street, Montreal.
(Corner St. Catharine and Stanley)

AKSELI RAUANHEIMO,
pääkonsuli

Lisäksi on Suomella edustajina Canadassa: Konsuli Erick J. Korte, Port Arthur, Ont. — Adiel Saarimäki, 319 Bay St., Toronto, Ont. — H. P. Albert Hermanstn, 479 Main St., Winnipeg, Man. — Thomas Franssi, Box L, Sopper Cliff, Ont.

Lukijoillemme

ILMOITUKSET OVAT SIIS TARPEELLISIA

Ilmoitukset myös täyttävät tarpeellista inhimillistä palvelusta. Lukemalla Vapaus-lehdessä olevia ilmotuksia voivat lukijamme seurata nykyajan liikemaailman edistystä ja mahdollisuuksia.

Voidaksemme antaa teille hyvän lehden mahdollisimman halvalla, täytyy meidän julkaista ilmoituksia lehdessämme. Tilaushinta yksistään ei korvaa postirahaa, eikä paperia jolle Vapaus painetaan. Palkat ja muut kustannukset täytyy maksaa ilmoitustuloista.

ILMOITTAMINEN ON SIIS HYÖDYLLISTÄ

Meidän ilmoitustyöllä on kaksi tarkoitusta:

1. Me jatkuvasti pyrimme parantamaan ilmoitussivujamme. Armotta me hylkäämme kaikki petkutus- ja epärehelliset ilmoitukset, näin turvaten lukijaimme etuja. Jos koskaan lukijoitamme on kohdeltu huonosti lehdessämme olevien ilmoittajien taholta, haluamme me tietää siitä.

2. Meidän tarkoituksemme on keskittää kaikki suomalaisten liike niihin liikelaitoksiin, jotka ilmoittavat lehdessämme. Näin menetellen on liikemiehelle mahdollista ilmoittaa jatkuvasti — se kannattaa. Me kehotamme lukijoitamme kannattamaan niitä liikkeitä jotka ilmoittavat Vapaus-lehdessä.

Siis ensikerran kun lähdette ostoksille, olkaa hyvä ja tutustukaa Vapauden ilmoituksiin. Se kannattaa meille kaikille.

VAPAUS,
Box 69, Sudbury, Ont.

NEUVOSTOLIITON AUTOTEOLLISUUS

Moskova, — "Avtodor"-nimisen autoilua edistävän yhdistyksen toimesta on hyväksytty uusi kotimainen automalli, joka halpuutensa, kestävyytensä ja venäläisiin teihin sopivaisuutensa vuoksi tulee olemaan erikoisena talonpoikaiston autona. Se on kolmella istuimella varustettu avoauto, hyvin yksinkertainen ja lujarakenteinen sekä helposti korjattava.

Ilmotuksia eripaikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seisovista 25c kerralta.

SUDBURY, ONT.

VAPAUDEN KONTTORI PIDEtään arkipäivinä avoinna kello kahdeksasta aamulla kello viiteen illalla. Sunnuntaisin ja juhlapäivinä on konttori suljettuna koko päivän.

HUONEITA JA RUOKAA SAATAvana New Ontario Cafessa. Musiikkia keskiviikko, perjantai ja sunnuntai-iltoina. Auto junia vastassa. Urho Pihlaja, Box 154, Sudbury, Ont. Puhelin 1358.

PORT ARTHUR, ONT.

PALLOHUONE. SAATAVANA SIkaareja, tupakkaa ja pehmeitä juomia. Toivomme yleisön kannatuksen liikkeellemme. Mäki ja Kivistö, 318 Bay St., Port Arthur, Ont. (M

PARTURILIIKKEEMME SIJAITsee 295 Bay St., E. Suksi ja Wm. Suvanne.

NÄRVÄSEN SAUNA AUKI JOKA arkipäivä kello 2—12 yöllä. 218 Secord St., Port Arthur, Ont.

AARNION LIHAKAUPPA 817 BAY Street. Saatavana lihaa ja muuta ruokatavaraa päivän halvimmilla hinnoilla. — Puhelin 1724 N. — J. Aarnio.

KELLOSEPPÄ. KAIKKEA KELLOja kultasepän alaan kuuluvaa työtä otan tehdäkseni. Myöskin uusia kelloja myytävänä. I. S. Salo, 192 South Algoma St., Port Arthur, Ont.

FORT WILLIAM, ONT

FORT WILLIAM STEAM BBATH 208 Robertson St., avoinna joka arkipäivä kello 1—12 yöllä.

C. A. STENBACK, VÄLITTÄÄ OStajille ensiluokan lihaa. Palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742 S. 607 Simpson St. Fort William, Ont.

TILATKAA PUKUNNE MATTI Maineelta 627 Simpson Street.— Puhelin 1185 S.

TIMMINS, ONT.

HAMMASLÄÄKÄRI A. P. BRENnan tekee kaikkia alaan kuuluvaa työtä ensiluokkaisesti. Maksut kohtuulliset. Hyvä kannatus suomalaisilta. Avoinna myös iltasin. Sijaitsee yläkerrassa postikonttoria vastapäätä, Timmins. (M)

ENSILUOKKAISTA KELLOJENkorjausta. Fred Whitford, vastapäätä postikonttoria, Timmins, Ontario. (M)

TORONTO, ONT.

TORONTON SUOMALAISESTA leipomosta on aina saatavana kaikkia leipomoalaan kuuluvia tuotteita. Toronto New Bread Co., 44 Mitchell Ave., Toronto, Ont., puh. Ad. 3198. (MK

KIVIHIILTÄ JA KOKSIA, PARASta lajia, johon olette tyytyväisiä. — Toimitan myöskin muuttoja. Alanko Coal, 33 Robinson St. Trinity 0386J. (MTr

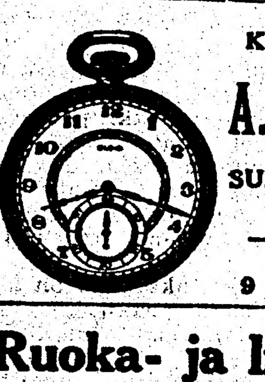

KELLOSEPPÄ
A. Heiskanen
SUDBURY, ONT.
—Box 1873—
9 Durham St.

Ruoka- ja lihatavarakauppa
Mr. Arvo Pelkola
253 Regent St. — Puhelin 908W
SUDBURY, ONT. (M

KIPU RINNAN ALLA

Ja Vatsassa, Päänpakotus, Kitkerää vettä suussa, Sydämen polttoa, pakotus selässä ja kylkiluiden alla, Sappitauti, Keltatauti, Kova vatsa ja yleensä heikko ruuansulatus ovat kaikki Vatsakatarrin tuntomerkkejä.

Tämä tauti on hyvin yleinen kansamme keskuudessa ja sen oireet ovat niin monet ja vaihtelevat, että monikin luulee itsellään vaivanvan syöpää, keuhko- t. m. taudin, vaikka se johtuu ainoastaan heikosta ruuansulatuksesta. — Lukekaa mitä tämä mies sanoo lääkkeestä:

Lawler, Minn.
Mr. P. A. Lignell.
Tein tilauksen lääkkeen No. 250 olen käyttänyt ohjeiden mukaan ja olen taas terve mies. Kiitos teille hyvästä lääkkeestä.
Kunnioit., Daniel Kalliomäki.

Täydelliseen hoitoon kuuluu suuri pullo lääkettä, pulveria ja pillerit sisällisesti nautittavia. Täysi kuun hoito. Tilatkaa lääke No. 250, lähettämän postissa postikulut suoritettuna $2.50.
—Lignellin Apteekki on suurin—
—Suom. Apteekki Yhdysvalloissa—
P. A. LIGNELL CO. Superior, Wis.

KESKI-ONTARION UUTISIA

Sudbury

NAISTEN HUOMIOON

Sudburyn työläisnaisten osaston varsinainen ohjelmakokous pidetään tänäiltana kello kahdeksalta Liberty-haalilla. Toivotaan kaikkien osaston jäsenien saapuvan kokoukseen. Samalla voi myöskin halulliset henkilöt ilmoittautua uusiksi jäseniksi osastoon. — Siis: kaikki naiset kokoukseen!

BRITTILÄISEN IMPERIALISMIN LÄHETTILÄÄT VIERAILULLA

Viime torstaina vieraili kauppalassamme 25 englantilaista koulutyttöä, jotka ovat kiertäneet Canadaa, isänmaallisen Daughters of the Empire-järjestön järjestämällä matkalla. Koko joukko kävi Conistonin sulatolla Mond Nickel-yhtiön vieraina.

Aikasemmin kiersi Canadassa brittiläisistä koulupojista muodostettu lähetystö, joka samoin oli järjestetty brittiläisen imperialismin etuja silmällä pitäen.

KETÄKÖ TULEE PAINIKILPAILUHIN

Painikilpailut voidaan sanoa olevan ovella. Ne ovat ensiviikolla, perjantaina ja lauantaina. Kisan pojat ovat varustautuneet näitä kilpailuja varten oikein kurssikkaasti, ollen jokaisena harjotuskertana toistakymmentä vaaria matolla. Tämä ilahduttaa mieltä, sillä varsinkin paini oli seurassamme viimevuoden aikana melkein kokonaan laiminlyöty. Vain muutamat harvat kävivät harjotuksissa, ja mitään joukkovoimailun leimaa ne ei niinollen saaneet aikaan. Toista on nyt. Harjotuksissa on suorastaan hauskaa. Ne keräävät yhä uusia poikia matolle ja myöskin katsojia ympärille, jotka seuraavat harjottelua yhtä jännittyneenä ja uskollisena kuin konsaan itse painijat. Yksi toisensa jälkeen näistä katselijoista sitten siirtyy "molskille".

Niin, ketäkö tulee Kisasta ensiviikon painikilpailuihin osaa ottamaan? Vaikka aikaa onkin vielä lähes pari viikkoa, julkaisemme siitä huolimatta niiden nimet jotka olivat jo viime sunnuntaihin ilmoittautuneet. Ne ovat seuraavat: Lindberg, Lind, Wilson, Vilen, Erving, Lagerbom, Ernst Forcier, Lammi, Partanen, Järvi, Hytönen, Lehtelä, Karhunen, Hankaanpää, Jack Oja, K. Karhunen, Valde Nevala, Hyvärinen. — Siis kokonaista kahdeksantoista on tähän mennessä ilmoittautunut! Se on kokolailla suuri luku, ennenkuulumattoman suuri Sudburyn oloihin verraten. Toivossa on saada vielä lisääkin, sillä kaikkia emme ole tavanneet.

Muilta paikkakunnilta ei vielä ole saapunut ilmoittautumisia, mutta uskomme osanottajia tulevan useilta eri paikkakunnilta, n.k. Timminsistä, Torontosta, Sault Ste. Mariesta, Levackista, Creightosta, Beaver Lakelta y.m. paikkakunnilta joissa painia harrastetaan.

Pitäkää mielessänne, sudburylaiset ja ympäristöläiset, nämä suurkilpailut! Lähemmin puhumme niistä vielä tuonnempana.

SUOSITELLAAN VALVONTAA RADIOLANKOJEN ASETTAMISEN YLI

Kuolemansyiden tutkijan tutkinnossa perjantaina ei voitu ketään havaita syylliseksi Frank Gevaertsin ja hänen vaimonsa kuolemaan, jotka saivat surmansa jouduttuaan kosketuksiin radioilmajohdon kanssa joka oli kiinni 4000 voltin voimalinjassa. Kuitenkin lautakunta suositteli tarkkaa ylivalvontaa radiolankojen asettamisen yli, samanluontoisten tapaturmien välttämiseksi.

TUOMITTIIN LUOVUTTAMAAN PUOLET PALKASTAAN VAIMOLLEEN

Frank Haynes-niminen mies oli tänään poliisioikeudessa syytettynä perheensä elatuksen laiminlyömisestä. Hänen vaimonsa ja kaksi lasta, 6- ja 8-vuotiaita, ovat asuneet Ruelissa, saamatta minkäänlaista tukea useampaan kuukauteen, täytyen heidän turvautua naapureiden apuun. Naapurit olivat tehneet ilmiannon maakuntapoliisille. Haynes tuomittiin maksamaan puolet palkastansa vaimolleen. Yleinen syyttäjä McKessock suositteli hänelle vähintäin vuoden vankilatuomiota, vaan poliisituomari katsoi vaimon aseman olevan yhtä huonon jos mies istuu vankilassa. Mies oli saanut 3 dollarin päiväpalkkaa. — Kolmen dollarin päiväpalkalla olisi elätettävä perhe, ja kun sen mahdottomuus pakottaa epätoivoisiin tekoihin, tarjotaan ratkaisuna vankilatuomioita.

Garson Mine

NAISOSASTO PERUSTETTU

Keskiviikkona t.k. 3 p:nä pidetyssä naisten kokouksessa perustettiin Garson Minelle Canadan T. N. liiton osasto. Jäseniksi yhtyivät kolmetoista relpasta perheellistä naista, jotka kaikki olivat suomalaisia. Alku näytti erittäin lupaavalta ja asian ymmärtämyksellä alkavalta, innostuneen mielialan vallitessa. Kokouksessa valittiin tarpeelliset virkailijat, sanomalehtiasiamiehineen ja kirjeenvaihtajineen.

Olga.

YLEISIÄ UUTISIA

Poliisivankila työttömien hotellina Ottawassa

Tämän vuoden aikana on 1,242 miestä turvautunut poliisiaseman yöpuuhun

OTTAWA, lokak. 8. — Rikkaan Canadan ja "rajattomien mahdollisuuksien maan" pääkaupungissa on tämän vuoden kuluessa 1,242 työttömän ja rahattoman työläisen pitänyt turvautua täkäläisen poliisilaitoksen tarjoomiin hotellimukavuuksiin. Kesän aikana ei makuupaikan tarvitsijoita ole, mutta kylmien ilmojen tultua nousee näiden mukavuuksien kysyntä.

Viime vuoden kuluessa oli poliisiasemalla nukkujia kaikkiaan lähes kaksituhatta.

Simpsonin suurliike levittää verkkojaan

TORONTO, lokak. 8. — Täkäläinen osastokauppa ja postilähetysliike on ryhtynyt vallottamaan Canadaa perustamalla myymälöitään Wellandiin, Niagara Fallsiin, Bridgeburgiin, Port Colbourneen ja Dunnvilleen. Entuudestaan oli liikkeellä myymälöitä Oshawassa, Bramptonissa ja Oakvillessä.

Suurpääoma pyrkii hiljalleen syrjäyttämään pikkuporvarit vähittäiskauppoineen.

Valajain järjestö ulotetaan autotyöläisiinkin

MONTREAL, lokak. 8. — Täällä pidettävässä kansainvälisen valajain ammattiliiton edustajakokouksessa on hyväksytty esitys, että järjestöön ryhdytään ottamaan jäseniksi kaikki valimoissa työskentelevät aina aputyöläisiä myöten.

Tähän on jäseniksi otettu ainoastaan ammattitaitoisia valajia. Hyväksytyn päätösesityksen olivat tehneet Chicagon valajat.

Vaatetustyöläiset voittaneet lakkonsa

TORONTO, lokak. 8. — W. R. Joston and Companyn lakossa olleet työläiset — 70 Hamiltonissa ja 150 kannatuslakossa täällä — ovat voittaneet lakkonsa kun työnantaja on suostunut lakkolaisten vaatimukseen vasta perustetun Hamiltonin vaatetustehtaan saattamiseksi suljetuksi työpajaksi, jossa pidetään työssä ainoastaan Amalgamated Clothing Workers Union jäseniä.

YHDYSVALTALAINEN KETJUKAUPPA VALLOTTAA CANADAA

Montreal, lokak. 8. — Detroitilainen S. S. Kresge Co. on perustanut canadalaisen sisarliikkeen, joka tulee perustamaan myymälöitään Torontoon, Kingstoniin, Winnipegiin, Quebeciin, Ottawaan, Kitcheneriin, Peterboro'n, St. Thomasiin ja muualle.

Myymälöissä tullaan myymään, kuten rajan toisellakin puolen, ainoastaan korkeintaan dollarin hintaisia tavaroita.

JUUTALAISTEN VALISTUSTOIMINTA NEUVOSTOLIITOSSA

Moskova, lokak. 6. — Neuvostohallitus suostuisi myöntämään juutalaisille luvan hepreankielisten koulujen perustamiseen Neuvostoliitossa maan lakien mukaisesti, jos vain juutalaiset voisivat sopia keskenään, on kansanvalistusasiain kansankomisaari Lunatsharsky selittänyt eräässä haastattelussa, mikä oli myönnetty New Yorkin juutalaisten valistusseuran edustajalle Chipkinille, joka on nykyään vierailemassa Neuvostoliitossa.

VIINAKAUPPA YHDYSVALTAIN RAJALLE

Toronto, lokak. 8. — Maakunnan viinakauppalautakunta ilmottaa, että läheisessä tulevaisuudessa tullaan Canadan eteläisimpään kolkkaan, Erie järvessä sijaitsevalle Pelee saarelle perustamaan viinakauppa. Tällä 11,000 eekkerin laajuisella saarella lienee ainoastaan n. 750 asukasta, mutta kesällä tuntuvasti enemmän, kun se sijaitsee ainoastaan noin kymmenen mailin etäisyydessä Yhdysvaltain puoleisesta rannasta.

Viinakauppa perustetaan salaviinakaupan ehkäisemiseksi ja luultavasti yhdysvaltalaisten janon sammuttamiseksi.

ONNETON METSÄSTYSRETKI

Kairo, Egypti, lokak. 6. — Eräälle turistiretkikunnalle, joka läksi erämaahan metsästämään on käynyt niin kehnosti, että neljä sen jäsenistä eksyivät ja joutuivat harhailemaan vedettöminä viisi vuorokautta polttavan auringon alla, kunnes etsimään lähteneet lentokoneet löysivät heidät janosta hulluina. Kaksi olivat siinä määrin kadottaneet järkensä, että ahdistelivat toisiaan kivääreillä.

Neuvostoliitosta

Neuvostoliiton ulkomaankauppa vuonna 1927—28

Punainen Karjala kertoo: Neuvostoliiton hallitus kiinnittää erikoista huomiota ulkomaankauppaan, sillä viennin ja tuonnin järjestelyllä on suuri merkitys kansantalouden rakennustyössä. Kun meillä teollisuus ei vielä voi tyydyttää omain markkinain tarpeita, on välttämätöntä tuottaa ulkomailta teollisuuden tuotteita. Mutta tasapainon säilyttämiseksi ulkomaankaupassa on samalla vaivottava sitä, että myöskin vienti kasvaa vississä suhteessa ja että se vastaa tuonnin, jotta ulkomaalainen valuutta ei pääsisi millään tavalla määräävään asemaan markkinoillamme.

Vaikka viimeisten viiden vuoden aikana sato Neuvostoliitossa on jatkuvasti suurentunut, niin kuitenkin viljan vienti ulkomaille tekee vain 20 pros. yleisestä ulosvientisummasta. Tämä johtuu siitä, että meillä on alettu entistä enemmän käyttää viljaa karjanruokintaan y.m. tarpeisiin. Kun viime talousvuoden kymmenen kuukauden aikana vietiin ulos viljaa 220,6 miljoonan ruplan arvosta, niin on tänä vuonna viety viljaa vain 170 milj. ruplan arvosta. Kymmenen kuukauden aikana kuluvaa talousvuotta on kaikkiaan viety ulkomaille tavaraa 606 miljoonan ruplan arvosta, mikä osoittaa, että edelliseen vuoteen verraten on suunnitelma toteutettu 95,5 prosentilla.

Viljan viennin näin supistuessa on teollisuustuotteiden ulosvienti huomattavasti kasvanut. Niinpä voita on viety ulkomaille 21,6 pros. enemmän kuin viime vuonna. Kananmunain vienti on suurentunut 52,3 prosenttia, lintujen 59 pros. ja lihan 126 pros. Samaan aikaan on ulkomailta tuotu erittäin suuret määrät maatalouskoneita. Edelliseen vuoteen verraten on maatalouskoneiden tuonti suurentunut 30 prosentilla. Vaikka omissa tehtaissamme esim. traktorien tuotanto on tullut viisikertaiseksi, niin silti on juuri traktoreita tuotettu kymmenien miljoonien ruplien arvosta. Maataloutemme kehittymistä osoittaa se, että maataloustuotteiden vienti, huolimatta viljanviennin supistumisesta, on edelliseen vuoteen verraten suurentunut 34,5 prosentilla.

Teollisuustuotteiden vienti on myöskin kasvanut. Erikoista nousua on osoittanut naftatuotteiden vienti. Se on edelliseen vuoteen verraten kasvanut 22,7 pros. Teollisuustuotteiden osuus viennissä edellisenä vuonna oli 29,5 pros. mutta tänä vuonna se tekee 40 pros. kaikesta viennistä.

Merkille pantava on se seikka, että neuvostovallassa on sellaisten ravintoaineiden kuin voin ja kananmunien käyttö tsaarin Venäjään verraten huomattavasti suurentunut. Keskustilastohallinnon tekemien tilastojen mukaan kuluttaa maaseutu nykyisin omiin tarpeisiin voita 25 pros. enemmän kuin ennen maailmansotaa. Kun ulkomailla voin asemesta käytetään kaikenlaisia surrokaatteja, markariinia y.m., niin ei meillä neuvostovallassa ole lainkaan tällaisia "ravintoaineita" käytännössä.

Yleensä on neuvostovallan ulosviennissä huomattavissa toisarvoisten eli niinsanottujen "sivutuotteiden" viennin suuri kasvu. Kuluvan talousvuoden kymmenen kuukauden aikana on tällaisia tuotteita viety ulos 85 miljoonan ruplan arvosta. Ulkomaankaupassamme onkin huomattavissa siirtyminen viljanviennistä "toisarvoisten" tuotteiden ulosvientiin. Ja teollisuutemme kehittyessä me vuosi vuodelta valtaamme itäisten naapuriemme markkinat, sillä läheinen liikenneyhteys ja hyvät suhteet aina antavat meille mahdollisuuden tunkea pois tieltämme ehken paremmatkin ja voimakkaammatkin kilpailijat.

LAINAA MERKITTY 255 MILJOONAA RUPLAA

Moskovasta ilmoitetaan, että syyskuun 10 päivään mennessä oli toista teollistuttamislainaa merkitty Neuvostoliitossa kaikkiaan 255 miljoonaa ruplaa. Tästä summasta tulee Neuvosto-Venäjän osalle 161 miljoonaa, Ukrainan 49 miljoonaa, Taka-Kaukaasian 3,1 miljoonaa ja Valko-Venäjän 4,6 miljoonaa ruplaa.

V.- ja U.-seura "Yritys"
—järjestää—
Ohjelma- ja Tanssi-ILTAMAN
Torontossa, Don-haalilla
Lauantaina, 13 pnä lokak., alkaen klo 8.15
OHJELMA:
ALKUSOITTO — AVAUSSANAT — ESIINTYMISMARSSI — VOIMISTELUA (TYTÖT JA POJAT) — KASAKKA SEKÄ UKRAINALAISIA TANSSEJA ESITTÄÄ UKRAINALAISET LAPSET — Y.M. — Y.M.
LOPUKSI TANSSIA RIITTÄVÄSTI
Liput 40 senttiä.

Seuraavia näyttämötarpeita saatavana

Steinin pohjamaalia, valkosta ja mustalaisväriä sekä auringon paahtuma punaa, puikko	.50
Steinin kasvomaaleja, 9 lajia laatikossa, hinta	1.50
Steinin Cold Cream	1.25
Partaliimaa	.75
Wheat Croft, juoksevaa puuteria kaulaan, käsiin, rintoihin ym.	.75
Liquid Rouge, juoksevaa poskipunaa, erittäin hyvää	.50
Poskimaalia, kuivaa, eri värejä	.40
Nenäkittiä	.40
Vaaleaa ja vaaleanpunaista kasvopuuteria	.75
Partakarvaa, tummanruskeaa, ruskeaa, vaaleanruskeaa, tummanharmaata, mustaa, vaalean harmaata ja punasta, jaardi	.75

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA
Box 69, SUDBURY, ONT.

Liha- ja Ruokatavara-KAUPPA
NIEMI & VALKEAPÄÄ
Puhelin 844 — Box 524
71 Cedar St. — Sudbury, Ont.

Osuusruokala
Kirkland Laken suomalainen ruokala tarjoo ruokaa aterioittain. Jäsenyyteen voivat myös järjestyneet työläiset liittyä.
FINNISH CLUB.
Box 297, Kirkland Lake, Ont.

Kun Zappi ja Mariano pelastettiin

Jäänsärkijä "Krasinin" mukana sen ensimäisellä "Italian" miehistön pelastusretkellä mukana ollut "Humaniten" kirjeenvaihtaja Barishanin kertoo lehdessään yksityiskohtaisesti retken vaiheista. Kertomani — lausuu hän — ei ole syytekirjelmä, merkitsen vain tosiasioita. Seuraavassa esitämme hänen kuvauksensa Zappin ja Marianon pelastamisesta ja eräistä sen yhteydessä olevista seikoista:

Heinäkuun 10 p:nä saatiin "Krasinilla" Tshuhnovskin radiotieto: "Jäällä havaittu kolme-henkilöinen ryhmä". Lentokone liikkui tällöin Kaarle XII saaren seudulla. "Yksi makasi, kaksi seisoi vaatetta heiluttaen". Kinoaparaattori Blomstein on pyöräyttänyt konettansa. Hänen filminsä tulee olemaan parhain asiapaperi. Milloin se saatetaan julkisuuteen.

Mutta kahden päivän kuluttua pelastettiin ainoastaan Zappi ja Mariano. Tshuhnovski ja hänen kumppaninsa siis olivat heinäkuun 10 pnä erehtyneet. Niin, luultavasti. Luulemme, että Malmgren heinäkuun 10 pnä ei enään ollut elossa. Se mitä lentäjä luuli makuulla olijaksi oli todellisuudessa housupari. Sinä päivänä eivät eloon jääneet olleet mitään syöneet. He levittivät housut houkutellakseen luokseen merilokkeja. Housuihin oli kiinnitetty konservipurkkien jätteistä tehtyjä koukkuja, joihin oli asetettu syötiksi murunen leipää. Lokit eivät kuitenkaan auttaneet, mutta kahta päivää myöhemmin pelasti Krasin italialaiset.

Heinäkuun 12 pnä, viiden aikaan aamulla tähystämässä ollut Brenkopf huomasi "Krasinista" noin viiden kilometrin etäisyydessä mustan täplän ja tarttui merkinantoviheltimen nuoraan. Klo 7 aamulla "Krasin" pysähtyi jääden huomattavan etäälle peläten heittävänsä kumoon hauraan jäälautan, jonka päällä oli kaksi ihmistä. Niiden luokse täytyi mennä siltaa myöten lautalta lautalle.

Mariano makasi liikkumatta. Mutta Zappi hyppi uupumatta. Välkkyvät silmät, keltaiset, likaiset kasvot, parrottunut, vapisevat kädet — sellaisena hän oli kammottava katsella. Zappi oli varsin lämpöä pitävästi puettu. Hänellä oli yllään omat liinavaatteensa, lämmin ihokas (fufaika) ja turkki, Malmgrenin turkki ja sukat ja sitäpaitsi Marianon palto ja sukat. Yhteensä kolme paria sukkia ja hylkeennahkaiset saappaat.

"Krasinin" lähestyessä jäällä olijoita Zappi kovalla äänellä karjasi: Scis!

Jäälautan tuulenpuoleisella laiteella oli suojana pieni korkeampi kohta. Sen vierellä makasi Mariano. Hänellä oli yllään vain paita ja lyhyet, aivan märät housut. Paljaat jalat olivat jäällä. Ei lämmintä pukua, ei sukkia. Ilman lämpö oli hieman yli nollan.

Jäälautan keskellä oli märkä viltti sekä housut, joista jo mainitsimme. Viereiselle jäälautalle oli Zappi leikannut ja sijottanut kumista, jota olisi voinut käyttää telttana, kirjaimia, joista oli muodostanut englanninkieliset sanat:

Please help food (Auttakaa meitä ruualla).

Kun Tshuhnovski jäällä olijat huomasi, teki hän niiden ympärillä viisi kiertoa viskaamatta jäälle mitään. Zappi erittäin hyvin käsitti, ettei lentokone voi sillä kohdalla laskeutua, eikä voinut odottaa minkään laivan tuloa. Hän ajatteli vain syötävästä.

Lähenevät "krasinilaiset" nähtyään Zappi ensiksi "kohotti rukouksen jumalalle", sitten heittäytyi polvilleen tov. Filippovin eteen kiihkoisesti syleillen hänen jalkojaan. Mariano ei liikkunut, hän vain katseli.

Ensiksi otettiin Zappi. Varovasti taluttaen kuljetettiin hän jäänsärkijän luo. Zappi puhuu hieman venäjää. Kun hän selvästi näki jäänsärkijän valkoiset nimikirjaimet huudahti hän: "Hurraa Krasin!"

Laivan nuorarappujen luona Zappi äkkiä tempautui irti ja pukattuaan syrjään kuljettajiaan kapusi hän kissan nopeudella itse ylös. Kaikki olivat hämmästyneihä.

Merimiehemme tahtoivat häntä auttaa pääsemään laivaan, mutta hän kieltäytyi avusta ja meni itse. **Ei kukaan uskonut, että tämä ihminen on — omain sanojensa mukaan — ollut kolmetoista päivää syömättä.**

Mariano ei voinut edes sormeaan liikuttaa. Hän ei edes värissyt. Hän oli kuin kylmettynyt. Elossa oloa osoittivat vain silmät ja suu. Huulet vetäytyivät liikkumattomaan ja onnelliseen lapsen hymyyn. Silmät olivat aivan auki ja katse osoitti kiitollisuutta. Hänet kannettiin paareilla. Marianon kädet olivat kokonaan valkeat, aivan kuin lumen peittämät, jalat sinertivät ja ikäänkuin kosmoskynällä piirrellyt. Hänet vietiin heti laivan sairaalaan. Lääkäri vakuutti, että jos Mariano vielä olisi ollut joitakin tuntia jäällä, olisi hän kuollut.

Zappi meni kajuuttaan. Siellä hänelle osotettiin nojatuoli. Hän heittäytyi tuoliin, oikasi jalkansa, sormet puristettuna hihojen vihertävään samettiin. Hän oli kauttaaltaan likainen, vanuttunut, synkkä ja oihki:

— A! A! A!

Hänen voihkimisensa muistutti mylvintää.

Sytytettyjen lamppujen valossa saattoi nähdä hänen vilkkuvat silmänsä. Hän ei keneenkään katsonut.

Vihdoin hän sai sanotuksi:

— Mangiare! Syödä!

Seurasi tavaton käden liike. Hän työnsi oikean kätensä kaikki sormet valkoisten hammasrivien välitse kurkkuun saakka:

— A! Ua! Ua! Ua! Ua!

Lääkäri käski valmistaa kahvia. Kahvin laittamisessa kului aikaa syystä, että kahvia tavallisesti ei laivassa käytetty ja kahvit täytyi ensin paahtaa. Zappi kärsimättömänä mylvi:

— Mangiare! Mangiare! A! Ua! — ja uudelleen työnsi sormet suuhunsa.

Oli asetuttu hänen ympärilleen. Näytti ettei hän ketään huomaa.

Yhtäkkiä hän tuolin kaiteisiin tarttuen suoristautui, tarttui pöytään, puristi sormiaan ja vaati paperia ja mustetta.

Hänelle ojennettiin paperiblokki ja kynä.

Silloin hän varmaan, tuumimatta, kuten kaavan mukaan, selvin lausein, sotilastapaan laati pelastumisestaan raportin Nobilelle radiotietä lähetettäväksi. Kirjoitetun lehden hän kiskaisi irti ja viskasi eteensä pöydälle.

Sitten heittäydyttyään nojatuoliin hän uudisti:

— Syödä! Minä haluan syödä!

Tuotiin kuppi kahvia ja muutamia biskvittejä. Lääkäri piti silmällä, mutta ei ehtinyt varoittaa; Zappi sieppasi kolme biskvittiä kerralla, työnsi ne suuhunsa ja melkein silmänräpäyksessä ne nielasi.

Lautanen poistettiin nopeasti. Zappi rupesi huutamaan, tahtoi nousta, siepata vielä...

Mikä voima tässä ihmisessä!

Häntä koetettiin rauhoittaa, sillä hän oli aivan raivostunut ja saadakseen sen taukoamaan, alettiin varovasti häneltä kyselemään.

Halutaan tietää

Jalmari Nurmi, kotoisin Turusta, pyydetään ilmoittamaan osoitteensa Imperial Bank, South Porcupine, Ont. Hänelle on rahaa saapunut Suomesta. Ja myös palkinto luvataan henkilölle, joka ilmoittaa Nikolai Mäenpään ja Juho Ylisen nykyiset olinpaikat. (221

Mrs. Alf Sandström,
Bourkes, P.O. Ont.

Ilmotus

Kaikki jotka tietävät olevansa asunto- ja ruokavelkaa, tehkää niin hyvin ja käykää ne maksamassa lokakuun 30 päivään mennessä. Ellette tätä tee, tulemme julkaisemaan nimenne ja osotteenne tämän lehden palstoilla.

Aino ja Johan Lahti,
3 Widmer St., Toronto 2, Ont.

Halutaan

Co-Optas haluaa saada palvelukseensa englanninkielisen kauppakoulun suorittaneen tytön. Hänen tehtävänään tulisi olemaan kirjanpito ja muuta "kevyttä" työtä. Halulliset voivat jättää hakemuksensa isännöitsijälle lokak. 15 päivään mennessä. Toimeen saavuttava kutsun saatua.

Co-Operative Trading Association of Sudbury Limited,
Box 1639, Sudbury, Ont.

ILMOITUS
RUOKAA JA HUONEITA SAATAVANA
Mrs. S. Junnila
3 Ave. 68 — Box 1511 — Timmins (M

J. A. Erickson
SUOMALAINEN ASIOITSIA
tekee laillisia asiapapereita tässä maassa ja Suomessa käytettäväksi ja suorittaa yleensä kaikkia asioitsia-alalle kuuluvia tehtäviä. Tulkkina oikeuksissa y.m. M
Bank of Commerce Building.
— Phone 2131 —
Box 718 — SUDBURY, ONT.

Alavon Sauna
on auki 3 kertaa viikossa:
Tiistaina klo 6—12
Perjantaina ja
Lauantaina klo 2—12
339 Antwerp St.
Sudbury — Ontario
— Puhelin 1954 —

Suomalainen Koti
Suosittelee
RUOKAA JA HUONEITA
Huom.! Minuutin matka C. N. R. asemalta. (MT
390 Colborne Street
Tel. Main 0008
MONTREAL, QUEBEC

Uusi suomalainen
sauna ja uima allas
Auki joka päivä kello 1 päivällä 12 yöllä.
NESTOR PUSKA
142 Durham kadulla, Sudbury, Ont.
Puhelin 2268

— Kaksi nopeuden voittajaa tapasivat toisensa Border Cityssa, syysk. 8 ja 9 p. Yksi omisti valtansa ilmassa ja toinen maassa. Ilmailijat olivat eräitä kilpailijoita jotka ottivat alkunsa Los Angelesiin, Calif. ja toinen oli Studebaker President Eight Roadster auto, joka juuri kuukausi sitten päätti pisimmän sekä nopeimman matkan mitä koskaan on tehty autolla, 30,000 mailia 26,326 minuutissa. Tämä Studebaker auto oli virkailijoiden käytettävissä tämän suuren ilmailukentän avauspäivänä. Kapteeni R. H. Soundy pääohjaaja Border Cities ilmailuklubissa, joka johtaa Walker ilmailusatamaa, valitsi President Eight Roadster auton Ray Collins'ia varten, jonka valvonnan alaisena oli lähtö tähän suureen kansainväliseen ilmailukilpailuun, ja myöskin ohjasi ensimäistä canadalaista ilmailukilpailua, Essex County Air Derbya. Enemmän kuin 50 lentokonetta otti osaa tähän kahden päivän kilpailuun, joka oli suurin kilpailu tällä alalla Dominiossa. Studebakerin valinta virkailijoiden autoksi, ei ollut ainoastaan suosionosoitus näiden autojen valmistajille, mutta myöskin osoitti sen suuren arvon, jossa yleisö pitää Studebaker Corporation of Canada Ltd'in. (Ilm.)